

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління платоспроможністю аграрного підприємства

за матеріалами ТОВ "Березино", с. Червоний Кут

Студента 2 курсу 2м групи
спеціальності 051 «Економіка»,
освітня програма «Агробізнес»

Науковий керівник –
д-р. екон. наук, проф.

Гарант освітньої програми
д-р. екон. наук, проф.

Заїчка Дмитра
Костянтиновича

Танклевська Наталія
Станіславівна

Танклевська Наталія
Станіславівна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра економіки та фінансів підприємства

Освітній ступінь магістр

Спеціальність Економіка

Освітня програма Агробізнес

З А Т В Е Р Д Ж У Ю

Зав. кафедри економіки та
фінансів підприємства

Г.В. Блакита

« ___ » _____ 20__ р.

Завдання

на випускн кваліфікаційну роботу студентіві

Заїчка Дмитра Костянтиновича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. **Тема випускного кваліфікаційного проекту (роботи)** Управління платоспроможністю аграрного підприємства (за матеріалами ТОВ «Березино», Черкаська обл., Уманський р-н, с. Червоний Кут)

Затверджена наказом ректора від № 3275 від «06» грудня 2022 р.

2. **Строк здачі студентом закінченої роботи** 01 грудня 2023 р

3. **Цільова установка та вихідні дані до роботи**

Мета роботи – дослідження теоретичних та практичних аспектів управління платоспроможністю підприємства аграрного сектору

Об'єкт дослідження – процес управління платоспроможністю на аграрному підприємстві.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти дослідження управління платоспроможністю аграрному підприємстві.

4. **Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:**

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ

"БЕРЕЗИНО"

2.1 Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ "Березино"

2.2. Аналіз ліквідності як передумови забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ "Березино".

2.3 Оцінка рівня платоспроможності підприємства ТОВ "Березино".

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ

"БЕРЕЗИНО".

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1.	Затвердження теми ВКР	до 01.12.2022	до 01.12.2022
2.	Затвердження плану, отримання завдання на виконання ВКР	до 30.12.2022	до 30.12.2022
3.	Підготовка наукової статті	до 26.05.2023	до 26.05.2023
4.	Підготовка I розділу роботи ВКР	до 30.06.2023	до 30.06.2023
5.	Підготовка II розділу роботи ВКР	до 31.08.2023	до 31.08.2023
6.	Підготовка III розділу роботи ВКР	до 14.10.2023	до 14.10.2023
7.	Підготовка вступу, висновків, отримання зовнішньої рецензії з підприємства	до 24.10.2023	до 24.10.2023
8.	Здача науковому керівнику завершеної ВКР та отримання відгуку керівника	до 01.11.2023	до 01.11.2023

9.	Проходження попереднього захисту ВКР на кафедрі	20.11- 24.11.2023	20.11- 24.11.2023
10.	Представлення закінченої ВКР на кафедрі	до 24.11.2023	до 24.11.2023
11.	Захист ВКР у ЕК	За графіком роботи комісії	

7. Дата видачі завдання «_10_» _____ лютого _____ 2023 р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи Танклевська Н.С.
(прізвище, ініціали, підпис)

9. Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми) _____ Танклевська Н.С. _____
(прізвище, ініціали, підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент Заїчко Д.К.

(прізвище, ініціали, підпис)

11. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота Заїчка Д.В. виконана на належному рівні згідно завдання у встановлений термін. Дослідження проведено на актуальну тему, характеризується практичним значенням. Робота присвячена теоретичним і практичним засадам управління платоспроможністю аграрного підприємства в сучасних умовах господарювання.

В роботі визначено теоретичні основи управління платоспроможністю аграрного підприємства, здійснено аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Березино», проведено аналіз ліквідності як передумови забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ «Березино», здійснено оцінку рівня платоспроможності підприємства.

Практичне значення мають визначені шляхи підвищення управління платоспроможністю аграрного підприємства. Отримані результати дослідження можуть бути впроваджені у практичну діяльність аграрних підприємств країни. Мета написання випускної кваліфікаційної роботи досягнута.

Загалом випускна кваліфікаційна робота Заїчка Д.В. відповідає вимогам до змісту та оформлення таких робіт, заслуговує позитивної оцінки, рекомендується до захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____

(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента _____ Заїчко Д.К. _____
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

_____ Танклевська Н.С. _____
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри _____

_____ Блакита Г.В. _____

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 _____ р.

SCIENTIA DIFFICILIS SED FRUCTUOSA

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	6
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ "БЕРЕЗИНО".....	22
2.1 Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ "Березино".....	22
2.2. Аналіз ліквідності як передумови забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ "Березино".....	32
2.3 Оцінка рівня платоспроможності підприємства ТОВ "Березино".....	42
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ "БЕРЕЗИНО".....	51
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	64
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах питання платоспроможності є надзвичайно важливим для підприємств аграрного сектору. Однак, дійсно, нинішні умови складні для багатьох галузей господарства в Україні, особливо для аграрного сектору. Повномасштабне вторгнення в Україну росії, пандемія вплинули на діяльність вітчизняних підприємств, привело до неплатежів, зростання дебіторської та кредиторської заборгованостей, дефіциту фінансових ресурсів та несвоєчасного здійснення розрахунків контрагентами.

За таких умов підвищується значущість системи управління фінансовим станом підприємства загалом та його окремих напрямків зокрема. Одним із компонентів сучасної практики управління фінансами господарюючих суб'єктів є управління їхньою ліквідністю та платоспроможністю.

На сьогодні питання фінансового забезпечення аграрних підприємств набуває особливого значення. Адже рівень розвитку аграрних підприємств впливає на життєвий рівень населення України та на економіку загалом. Аграрний напрямок досить ресурсомісткий, особливо дивлячись на тривалий виробничий цикл та період обігу коштів, який за деякими секторами того чи іншого господарства досягає кількох років. Виходячи з цього аграрній сфері необхідне постійне та стабільне джерело фінансування, яке забезпечило б виробничий цикл на якісному та технологічно новому рівні. Отже, у сучасних умовах питання платоспроможності є досить актуальним, так як здатність підприємства вчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за зобов'язаннями, при цьому підтримувати звичайний темп господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню окремих теоретичних та практичних аспектів управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства, зокрема структурним компонентам, присвячували свої праці такі науковці, як: як С.Андрос, О.Гудзь, М.Дем'яненко, П.Саблук, та інші [1-4]. Вони досліджували з різних аспектів формування і

розвиток системи фінансово-кредитного забезпечення аграрного виробництва, зміну умов і чинників, в яких вона протікає. Теоретичні і методичні засади платоспроможності підприємства, досліджували О.І.Біла, І.О. Бланк, Л.О. Коваленко, А.М. Поддєрьогін та інші [5-8].

Незважаючи на велику кількість наукових праць, а також зважаючи на актуальність питань щодо фінансування аграрних підприємств та здатність вчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями, питання платоспроможності потребують подальшого вивчення та дослідження.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління платоспроможністю підприємства аграрного сектору.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати **наступні завдання**:

- Розкрити теоретико-методичних засад управління платоспроможністю аграрного підприємства;
- Провести аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства;
- Здійснити аналіз ліквідності як передумови забезпечення платоспроможності підприємства;
- Оцінити рівень платоспроможності підприємства;
- Визначити шляхи підвищення ефективності управління платоспроможністю аграрного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління платоспроможністю на аграрному підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти дослідження управління платоспроможністю аграрного підприємства.

Базою емпіричного дослідження є ТОВ «Березино» с. Червоний Кут, Жашківського району, Черкаської області. Підприємство було створено у 2004 році, керівником організації є Підлубний Олександр Вікторович. Розмір статутного капіталу складає 50 000,00 грн. Дане підприємство займається

виращуванням сільськогосподарських культур, в основному зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур .

Методологічною базою є чинні законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та закордонних вчених, інші матеріали у наукових періодичних виданнях в т.ч. наукомедичній базі даних, Інтернет-ресурси наукових установ, дослідних організацій, наукових видань тощо.

Інформаційною базою дослідження є матеріали Державної служби статистики України, аналітичні оглядові видання, Інтернет-ресурси довідкового характеру, дані статистичної та економічної бухгалтерської звітності. У ході написання випускної кваліфікаційної роботи було використано наступні загальнонаукові методи: теоретичні (абстрагування, методи аналізу, синтезу, порівняння, статистичний метод, метод узагальнення), емпіричні (порівняння, опис та спостереження тощо).

Практична цінність. За результатами випускної кваліфікаційної роботи було розроблено систему рекомендацій для підвищення ефективності управління платоспроможністю підприємства.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження була опублікована стаття на тему: «Проблеми платоспроможності аграрних підприємств» у збірнику наукових праць студентів. – К. ДТЕУ, 2023.

Структура роботи. Робота загальним обсягом 83 сторінок, складається зі вступу, трьох розділів, висновку та пропозицій, списку використаних джерел із 61 найменувань, містить 24 таблиці та 15 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Здатність підприємства своєчасно проводити платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі, переносити непередбачені потрясіння й підтримувати свою платоспроможність свідчить про стійкий фінансовий стан.

Платоспроможність є одним із найважливіших динамічних показників фінансового стану підприємства. Різні автори дають різні визначення цьому поняттю, наведемо кілька з них.

Платоспроможність – це здатність підприємства сплачувати кошти за своїми зобов'язаннями, що вже настали й потребують негайного погашення, за рахунок наявних грошей на банківських рахунках або в готівці [7, с. 348].

Платоспроможність – це одна з характеристик фінансової стійкості підприємства, яка засвідчує наявність у нього коштів, достатніх для погашення боргів за всіма короткостроковими зобов'язаннями й одночасного здійснення безперервного процесу виробництва та реалізації продукції [8, с. 397].

Платоспроможність – це показник, який характеризує спроможність підприємства своєчасно й повністю виконати свої платіжні зобов'язання, які впливають із кредитних та інших операцій грошового характеру, що мають певні терміни сплати [8, с. 462].

Платоспроможність означає наявність у підприємства коштів і їх еквівалентів, достатніх для своєчасного погашення своїх боргових зобов'язань. Отже, основними ознаками платоспроможності є такі:

- наявність у достатньому обсязі коштів на розрахунковому рахунку;
- відсутність простроченої кредиторської заборгованості [9, с. 173].

Платоспроможність підприємства є одним із ключових показників, якими керуються інвестори, ділові партнери, клієнти й постачальники підприємств, а також важливим індикатором фінансового стану підприємства.

При визначенні платоспроможності аграрних підприємств важливо визначити їх особливість фінансового забезпечення. Ключовою основою фінансового механізму забезпечення розвитку аграрних підприємств є фінансові ресурси, які можуть формуватися із власних, залучених та безповоротних джерел. На основі розглянутих особливостей фінансового механізму забезпечення аграрних підприємств встановлено, що основна проблема з якою вони стикаються – це раціональне використання, нагромадження й формування фінансових ресурсів у процесі господарської діяльності, що становитиме основу ефективної фінансової політики підприємства [10].

Отже, забезпечення платоспроможності підприємства обумовлює формування таких умов, згідно яких забезпечуються належні можливості функціонування та сталого розвитку, здійснюється планування та реалізуються заходи, спрямовані на недопущення настання для нього кризового стану. Крім того, довготривале і ефективне функціонування, розвиток підприємства базуються на стратегічному плануванні, заснованому на спробах керівництва підприємства передбачати результати й фактори його функціонування, запобігати небажаним подіям та попаданню підприємства в ризикові ситуації.

При аналізі поточної платоспроможності платіжні засоби порівнюють зі строковими зобов'язаннями. Перевищення платіжних засобів над зобов'язаннями свідчить про платоспроможність підприємства. Для оцінки поточної платоспроможності на підприємстві складається платіжний календар, в якому, з одного боку, підраховують очікувані надходження коштів за всіма напрямками, а з іншого зобов'язання. Розрізняють поточну і перспективну платоспроможність підприємства (рис.1.1).

Крім зазначених видів платоспроможності Тютюник Ю.М. в залежності від того, якими видами оборотних активів підприємство погашає свої зобов'язання виділяють три рівні платоспроможності [12, с.280]:

1) грошова платоспроможність, яка характеризується коефіцієнтом абсолютної платоспроможності, що визначає миттєву платоспроможність і вказує на те, яку частину поточних зобов'язань підприємство може погасити

негайно високоліквідними оборотними активами. Крім того даний показник є найбільш жорстким критерієм в процесі оцінювання платоспроможності. Нормативне значення даного коефіцієнта повинно бути $> 0,2$, яке означає, що підприємство є грошово платоспроможним і високоліквідні оборотні активи покривають поточні зобов'язання не менше ніж на 20%;

Рис 1.1 Види платоспроможності. [11.]

2) розрахункова платоспроможність або коефіцієнт проміжної платоспроможності визначає потенційну платоспроможність підприємства з урахуванням майбутніх надходжень від дебіторів. Показник вказує на те, яку частину поточних зобов'язань підприємство може погасити за рахунок високо та середньоліквідних активів. Коефіцієнт дає змогу визначити рівень платоспроможності підприємства за період, який дорівнює середній тривалості одного обороту поточної дебіторської заборгованості за умови повного та своєчасного її погашення і значення якого повинно перебувати в діапазоні 0,7-0,8;

3) майнова платоспроможність або коефіцієнт загальної платоспроможності являється комплексним показником оцінювання платоспроможності підприємства, що відображає відношення всієї суми оборотних активів до величини поточних зобов'язань. Даний показник вказує на прогностичні платіжні можливості на відносно віддалену перспективу. Теоретичне значення показника становить 1,5-2.

Найбільшими чинниками, що стримують сільськогосподарську діяльність, є погодні умови, фінансові обмеження та інші фактори [13].

Специфіка функціонування сільського господарства пов'язана із нерівномірним надходженням і витрачанням коштів протягом року, що доволі часто призводить до неплатоспроможності підприємств. Загалом, під платоспроможністю стосовно до суб'єкта господарювання розуміється його здатність своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за своїми зобов'язаннями.

Важливо відзначити, що платоспроможність підприємств залежить від дії широкого кола факторів[14]:

по-перше, це фактори, дія яких зумовлена загальноекономічним розвитком країни;

по-друге, фактори, що пов'язані із діяльністю контрагентів та конкурентів;

по-третє, фактори, що залежать безпосередньо від якості фінансового менеджменту на підприємстві.

Саме виявлення та усунення негативного впливу останніх дозволять уникнути неплатоспроможності суб'єкта господарювання.

Для підвищення ефективності управління платоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах доцільно дотримуватися таких пропозицій [15]:

- платоспроможність підприємства може бути визначена у вигляді функціональної залежності різниці між обсягами фінансових ресурсів за відповідними групами активів, класифікованих за ступенем ліквідності, і пасивів підприємства, згрупованих за термінами їхнього використання та залучення;

- підприємству з нестійкою платоспроможністю передусім варто поліпшити організаційну структуру, тобто приділити увагу розвитку менеджменту, зокрема створити службу внутрішнього аудита, яка дала б змогу знизити зловживання всередині підприємства;

- підприємство мусить постійно визначати потребу в ліквідних фінансових ресурсах на короткострокову й довгострокову перспективу.

Підвищити платоспроможність можна шляхом регулярного здійснення фінансовим менеджером заходів з ліквідації причин та факторів зменшення платоспроможності, а також сприяти зростанню ліквідності активів [15].

Тому платоспроможність необхідно підвищувати шляхом рефінансування дебіторської заборгованості, що буде стимулювати зростання фінансового потенціалу. З-поміж інших резервів підвищення фінансового потенціалу державних сільгоспвиробників є зростання прибутку. Найбільш ефективними напрямками підвищення прибутку є, наприклад: управління фінансовими ресурсами, бюджетний контроль, фінансовий аналіз проектів та управління прибутком. Не менш важливим є залучення інвестицій в діяльність державного сільськогосподарського підприємства, що буде сприяти підвищенню його фінансового потенціалу. Проектне фінансування буде сприяти залученню інвестицій, зокрема іноземних в фінансування державних аграрних суб'єктів підприємницької діяльності [16].

На платоспроможність впливають різні фактори (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Фактори впливу на платоспроможність підприємства [17, с.12]

Фактори, які позитивно впливають	Фактори, які негативно впливають
зменшення середніх розмірів матеріальних запасів за рахунок їх найоптимальнішого використання, реалізації зайвих	надмірне зростання залишків грошових коштів на рахунках підприємства
скорочення періодів обороту запасів і грошових коштів підприємства	низька ефективність використання основних засобів, яка характеризується зниженням фондівіддачі
використання вексельної форми розрахунків	недосконале управління заборгованістю
скорочення періоду обороту дебіторської заборгованості	заборгованість за поставлену продукцію
зростання виручки від реалізації продукції випереджає темпи зростання дебіторської заборгованості	

Негативно впливає на платоспроможність підприємства несвоєчасні розрахунки та не виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами, через які накопичуються великі обсяги заборгованостей. Позитивно на

платоспроможність підприємства впливає: своєчасне надходження в розпорядження суб'єктів господарювання грошових коштів та їх еквівалентів, їх використання; рух коштів підприємств в результаті здійснення операційної, інвестиційної і фінансової діяльності.

Загалом можна сказати, що до основних факторів, які впливають на збільшення ліквідності та платоспроможності підприємства відносять одержання довгострокового кредиту, інвестування капіталу, прибутку, амортизаційні відрахування, скорочення дебіторської заборгованості, скорочення запасів, повернення наданих позик та продаж необоротних активів [18].

Факторами зменшення ліквідності та платоспроможності підприємства є погашення довгострокових позик, грошові виплати, збитки, податки на дохід від дооцінки активів, інвестиції в основні засоби, збільшення дебіторської заборгованості, погашення короткострокових кредитів та використання резервних фондів [19, с.391].

Система фінансування супроводжується скороченням фінансових ресурсів, брак яких відчувається при покритті не тільки капітальних, а й, найчастіше, поточних потреб. Сільське господарство, яке найбільше залежить від державної фінансової підтримки через об'єктивні причини, сьогодні функціонує в умовах різкого скорочення бюджетних коштів, що призводить до падіння виробництва сільськогосподарської продукції, погіршення матеріально-технічної бази галузі, зниження рівня життя сільського населення. Важливою науковою та практичною пропозицією є використання лізингу як одного з інструментів фінансування сільськогосподарських підприємств. Не менш важливим для підвищення інвестиційної привабливості та розширення можливостей фінансового забезпечення аграрної сфери є проведення земельної реформи, запровадження фіскальних методів стимулювання інвесторів (зниження податкових ставок, використання прискореної амортизації тощо) [1].

Враховуючи існуючі проблеми в АПК, потрібно звернути увагу на те, що для зміцнення фінансового стану сільськогосподарських підприємств потрібно

включити застосування інструментів, прийомів та методів, які дозволять ефективно задіяти локальні фінансові механізми.

Серед іншого до напрямів підвищення платоспроможності підприємства можна віднести [9]:

- забезпечення ефективного управління грошовими потоками підприємства шляхом їх збалансування за обсягами та синхронізації у часі;
- застосування ефективної політики управління дебіторською та кредиторською заборгованостями;
- формування оптимального співвідношення між активами різних рівнів ліквідності;
- врахування часового фактору при формуванні обсягів довгострокових і короткострокових позикових ресурсів;
- встановлення оптимального для підприємства розміру ВОК тощо.

Ефективний механізм фінансового забезпечення діяльності підприємств є однією з головних передумов їх конкурентоспроможності в умовах браку фінансових ресурсів. Розвиток цих підприємств неможливий без достатнього обсягу фінансових ресурсів з усіх можливих джерел фінансування, а оскільки ці підприємства мають сезонну специфіку діяльності, то найбільш прийнятним власним джерелом фінансових ресурсів є прибуток, одержаний від господарської діяльності, а залученим – коротко- та середньострокові кредити. Тому аграрним підприємствам не обійтися без залучення фінансових ресурсів або державної фінансової підтримки. Звісно, воєнні дії є ризиковими як для позичальників, так і для банків. Тому під час прийняття рішення про видачу кредиту фінансові установи враховують, в якій зоні з точки зору ризику знаходиться підприємство, а також слідкують за змінами, адже ситуація на фронті змінюється, і деякі території звільняються від окупації, таким чином, там треба починати відновлення економіки.

Для досягнення прийняттого рівня фінансової стійкості підприємств АПК, передусім, слід забезпечити високу ліквідність їх балансу, фінансову незалежність, високу результативність господарювання і постійну

платоспроможність. У зв'язку з цим необхідно здійснювати оцінку великого масиву показників, які всебічно характеризують всі сторони діяльності підприємства, для виявлення глибинних причин зміни фінансового стану.

Механізм управління платоспроможністю зображено на рис 1.2.

Рис 1.2. Концептуальні засади механізму управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства [20]

Забезпечення та управління платоспроможністю підприємства значною мірою залежить від раціонального та збалансованого управління грошовими потоками. Основними засадами такого управління визначено [21]:

- 1) забезпечення мінімального необхідного обсягу грошових ресурсів для постійного проведення поточних розрахунків;
- 2) постійний моніторинг за вхідними та вихідними грошовими потоками, а також за сезонними змінами залишку грошових коштів;
- 3) формування резерву тимчасово вільних грошових коштів, які можливо спрямувати на розширення діяльності підприємства;
- 4) оптимізація системи розрахунків із постачальниками і покупцями, тобто обґрунтування політики надання комерційних кредитів і отримання відстрочки платежів;
- 5) мобілізація резервів грошових ресурсів для відшкодування непередбачених витрат та можливих втрат в процесі фінансово-господарської діяльності;
- 6) трансформація вільних грошових коштів у високоліквідні активи, а також зворотна їх конвертація для поповнення залишку грошових коштів.

Для оцінки коефіцієнтів платоспроможності треба визначити інформаційні зв'язки факторів їх формування за даними бухгалтерського балансу (рис. 1.3).

Платоспроможність підприємства визначається системою показників і, передусім, розміром і маневреністю його робочого капіталу (рис 1.4.).

Під робочим капіталом мається на увазі різниця між оборотними активами підприємства і його поточними зобов'язаннями, тобто робочий капітал є тією частиною оборотних активів, що формується (фінансується) за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Коефіцієнти оцінки платоспроможності характеризують можливість підприємства своєчасно розраховуватися по своїх поточних зобов'язаннях за рахунок оборотних активів різного рівня ліквідності. При оцінці платоспроможності виникає питання, якою має бути оптимальна величина оборотного капіталу? Існує декілька методик для визначення оптимального розміру оборотного капіталу суб'єкта господарювання [24].

Рис 1.3. Структурна модель розрахунку коефіцієнтів платоспроможності [22]

Частише всього використовується коефіцієнт поточної ліквідності, тобто показник відношення оборотного капіталу до короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності широко використовується як загальний індикатор платоспроможності суб'єкта господарювання та здатності її погасити першочергові платежі. Не дивлячись на те, що існує багато винятків, економісти звичайно дотримуються наступного правила: для забезпечення інвестиціям мінімальної гарантії оборотний капітал повинен по крайній мірі в два рази перевищувати суму термінових зобов'язань.

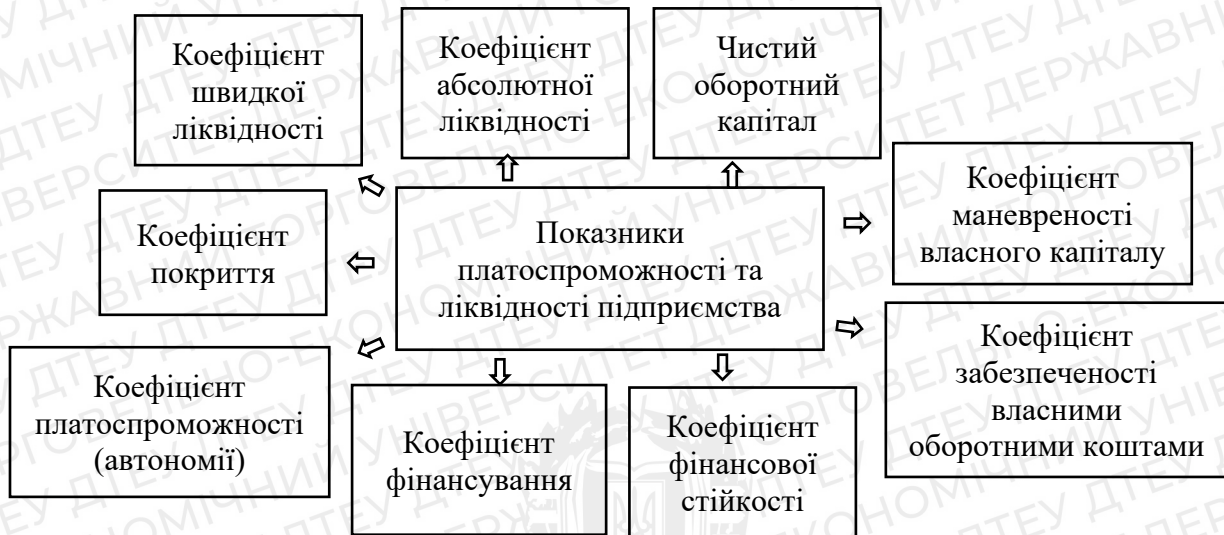

Рис 1.4. Показники, які характеризують платоспроможність та ліквідність [23]

Одним із загальних коефіцієнтів ліквідності є коефіцієнт загальної ліквідності. Поточне співвідношення вимірює здатність підприємства виконувати свої короткострокові боргові зобов'язання. Він обчислюється шляхом ділення його оборотних активів на поточні зобов'язання. Як правило, більш високий коефіцієнт поточної ліквідності вказує на те, що підприємство здатне погасити всі свої короткострокові боргові зобов'язання. Інший загальний коефіцієнт ліквідності відомий як коефіцієнт швидкої ліквідності. Він вимірює здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання своїми найбільш ліквідними активами, а тому виключає товарні запаси зі своїх оборотних активів. Він також відомий як "коефіцієнт лакмусового тесту" [25].

Проведення аналізу платоспроможності базується на використанні системи оцінювальних показників, перелік яких залежить від методичного підходу до визначення їх рівня. Показники платоспроможності підприємства можна розділити на три категорії [26, с. 46]:

1. Показники статичної платоспроможності. Статична платоспроможність досліджується у певному часовому періоді й показує здатність підприємства до виконання планових платежів та термінових зобов'язань протягом періоду. Визначення її стану передбачає оцінку та порівняння розмірів грошових потоків

підприємства (вхідного та вихідного). Інформаційною основою оцінки статичної платоспроможності є бухгалтерський баланс підприємств, в якому фіксується стан (залишки) активів та пасивів підприємства.

2. Показники динамічної платоспроможності. Оцінка динамічної платоспроможності проводиться на основі аналізу грошового обігу підприємства. Поточна платоспроможність характеризує платіжні можливості підприємства на дату або протягом періоду оцінки.

3. Показники перспективи платоспроможності. Визначає потенційні можливості виконання платіжних зобов'язань і витрат.

Отже, методи управління ліквідністю та платоспроможністю тісно пов'язані. Причинами незадовільних показників ліквідності є недостатня кількість обігових коштів, великий об'єм поточних зобов'язань, надмірна дебіторська заборгованість, тощо.

Забезпечення та управління платоспроможністю підприємства значною мірою залежить від раціонального та збалансованого управління грошовими потоками. Основними засадами такого управління визначено [16]:

- 1) забезпечення мінімального необхідного обсягу грошових ресурсів для постійного проведення поточних розрахунків;
- 2) постійний моніторинг за вхідними та вихідними грошовими потоками, а також за сезонними змінами залишку грошових коштів;
- 3) формування резерву тимчасово вільних грошових коштів, які можливо спрямувати на розширення діяльності підприємства;
- 4) оптимізація системи розрахунків із постачальниками і покупцями, тобто обґрунтування політики надання комерційних кредитів і отримання відстрочки платежів;
- 5) мобілізація резервів грошових ресурсів для відшкодування непередбачених витрат та можливих втрат у процесі фінансово-господарської діяльності;
- 6) трансформація вільних грошових коштів у високоліквідні активи, а також зворотна їх конвертація для поповнення залишку грошових коштів.

В економічній літературі мають місце різноманітні методичні підходи щодо оцінки ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання, рис. 1.5.

Розглянемо більш детально підходи оцінки ліквідності та платоспроможності, що наведені в рис. 1.5 [26, с.42]:

- 1) за глибиною проведення оцінки: експрес аналіз і фундаментальний (поглиблений) аналіз;
- 2) за формуванням початкової інформації: на основі встановлених форм фінансової звітності; на основі фінансового планування; а також на основі комплексного використання цих джерел та форм оперативного і управлінського обліку;

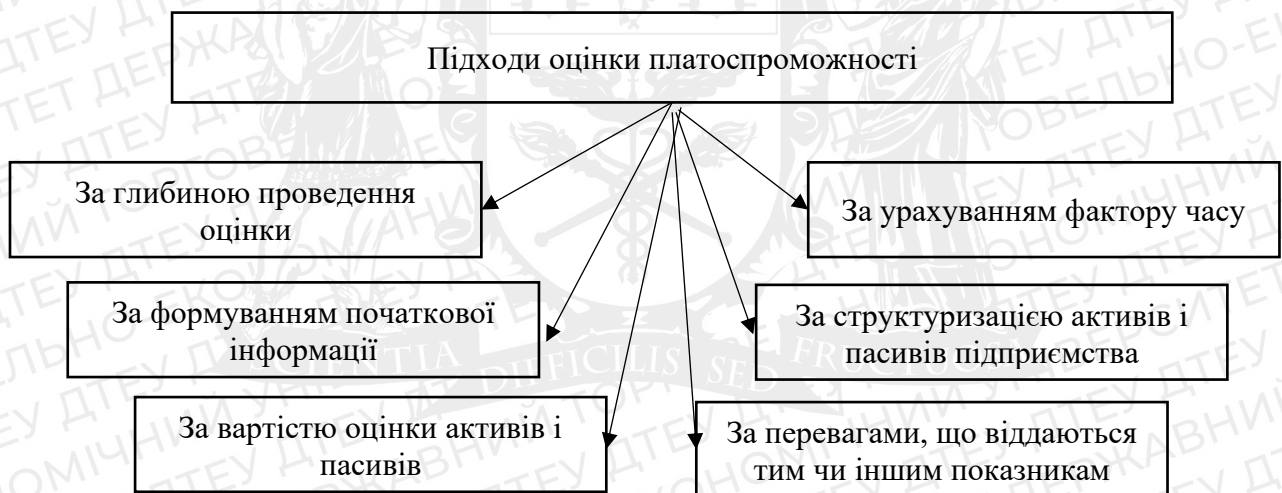

Рис 1.5. Підходи оцінки платоспроможності [26]

3) за вартісною оцінкою активів і пасивів: на основі загальної оцінки майна підприємства або на основі індивідуальної оцінки окремих його елементів; на основі ліквідаційних оцінок, роздрібних чи ринкових цін;

4) за урахуванням фактору часу: статичні й динамічні; поточні й перспективні (майбутні);

5) за структуризацією активів і пасивів підприємства: на основі загальноприйнятих бухгалтерських стандартів; на основі системи національних рахунків;

б) за перевагами, що віддаються тим чи іншим показникам: на основі абсолютних показників; на основі розрахунку фінансових коефіцієнтів; на основі розрахунку інтегральних показників.

Отже методичні підходи щодо оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства значною мірою визначаються вихідною інформацією, яка використовується. Стан поточної ліквідності і фактичної платоспроможності характеризується різними формами фінансової звітності, а майбутні і перспективні їх характеристики можна оцінити на основі фінансового планування. Найбільш доступною, передбаченою і достовірною є фінансова звітність, яка регулюється нормативними документами. Метою складання фінансової звітності є забезпечення користувачів повною, правдивою, неупередженою інформацією про фінансові результати, діяльність і фінансовий стан підприємства [27, с.112].

Методичним інструментарієм для оцінки майбутньої ліквідності та перспективної платоспроможності є фінансове планування, яке є «процесом розробки системи фінансових планів і планових показників щодо забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами і підвищення ефективності його фінансової діяльності» [28, с.57].

У національних стандартах наводиться перелік форм фінансової звітності, характеристика яких з погляду надання інформації для оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства, наведена у табл. 1.2.

Важливість для підприємства підтримувати платоспроможний стан у будь-який момент часу для задоволення вимог кредиторів, інвесторів, державних контролюючих установ, вимагає обґрунтування концептуальних засад управління платоспроможністю, що передбачає вирішення основних завдань (рис. 1.6.).

Таблиця 1.2

Можливості різних форм фінансової звітності для оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства [29, с. 25].

Форма звітності	Основний зміст	Основні інформативні параметри	Основні показники
Баланс	Звіт про фінансовий стан відображає активи, зобов'язання та капітал підприємства на певну дату	Розмір і склад оборотних активів за основними елементами. Розмір і склад поточних зобов'язань за основними елементами.	Власні оборотні кошти, коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти забезпеченості оборотних активів, коефіцієнти маневреності та ін.
Звіт про фінансові результати	Звіт відображає доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства за певний період часу	Чиста виручка від реалізації, собівартість реалізованих товарів, валовий прибуток, фінансові результати від операційної, звичайної діяльності, чистий прибуток, операційні і фінансові витрати	Чистий доход, коефіцієнти покриття, показники рентабельності; показники швидкості обороту різних груп активів та ін.
Звіт про рух грошових коштів	Звіт відображає приток і витрачання коштів у звітному періоді за видами діяльності	Чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності, надзвичайних подій за період, залишки грошових засобів на початок і кінець періоду	Коефіцієнти ліквідності та платоспроможності грошових потоків, показники структури грошових потоків, коефіцієнти ефективності грошових потоків та ін.

Виходячи з рис. 1.6., завдання управління платоспроможністю покликані вирішити ряд питань: визначити за рахунок яких ресурсів буде забезпечена платоспроможність підприємства; яким чином буде формуватися стратегія управління платоспроможністю. Під забезпеченням платоспроможності підприємства слід розуміти систематичні заходи організаційного характеру, націлені на ефективне управління платоспроможністю підприємства, оперативне

виявлення ознак неспроможності здійснення обов'язкових платежів у встановлений термін та створення передумов для своєчасного подолання цієї проблеми.

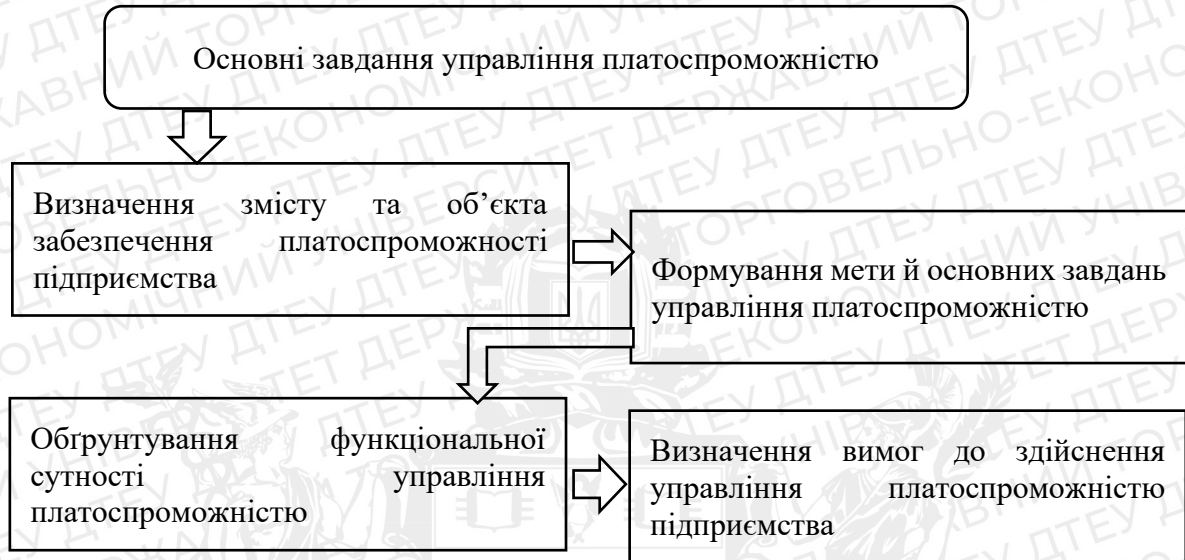

Рис. 1.6. Основні завдання управління платоспроможністю підприємства [30].

Отже, платоспроможність підприємства в конкретний період часу є необхідною умовою стійкого фінансового стану, але цього не достатньо. Умова достатності дотримується тоді, коли підприємство платоспроможне в часі, тобто має стійку платоспроможність і може відповідати за своїми зобов'язаннями у будь-який період з дотриманням фінансової рівноваги між власними і позиковими фінансовими ресурсами. Тому, для ефективного управління і прогнозування фінансової стійкості та платоспроможності підприємств необхідно мати інформацію про стан основних та оборотних засобів, про рух дебіторської та кредиторської заборгованості, про довгострокові та короткострокові фінансові вкладення, кредити та позики, про розмір власних та залучених ресурсів, виручку, прибутки та збитки.

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ "БЕРЕЗИНО"

2.1 Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ "Березино"

Сільське господарство історично було однією з основних галузей економіки України. Цей сектор формує ресурси та забезпечує продукцією для задоволення потреб як внутрішнього, так і міжнародного ринку, активно впливає на структуру цього ринку, цінову політику, економічні, соціальні та технологічні аспекти розвитку.

В свою чергу, агробізнес є основним двигуном зростання української економіки. Україна завжди була відома як «житниця Європи», адже на її частку припадає близько 25% найродючіших чорноземів [13]. Важливість аграрного сектору для української економіки демонструє табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Питома вага аграрного сектору в економіці України за 2019-2021 рр., %

Показник	2019	2020	2021
Частка аграрного сектору в загальному обсязі валового внутрішнього продукту (у фактичних цінах)	13,62	14,01	14,43
Частка аграрного сектору у загальному обсязі валової доданої вартості (у фактичних цінах)	11,90	12,60	12,70
Землі сільськогосподарського призначення	71,96	71,98	72,01
Зайнятість населення у сільському господарстві (за оцінкою МОП)	14,48	17,10	17,35
Питома частка сільського населення у загальній чисельності населення	30,53	30,51	30,25

Джерело: складено авторами на основі даних [32]

Як свідчать дані табл. 2.1 аграрний сектор займає вагоме місце в економіці країни. Так, частка галузі у ВВП країни у 2021 році склала понад 14,4%, а частка аграрного сектору у загальному обсязі валової доданої вартості становила 12,7%. Сільськогосподарські угіддя на кінець 2021 року становлять 72,01% загальної площі земель України. Тобто всі регіони країни більшою чи меншою мірою залучені до сільськогосподарського виробництва.

Можна побачити тенденцію до зменшення питомої частки сільського населення у загальній чисельності населення. Це пояснюється тим, що все більше людей обирають для постійного проживання більш комфортну міську місцевість.

До узагальнюючих показників тенденцій розвитку аграрного сектору економіки можна віднести й індикатори питомої ваги експорту/імпорту сільськогосподарської продукції від загального обсягу товарного експорту/імпорту (рис 2.1.).

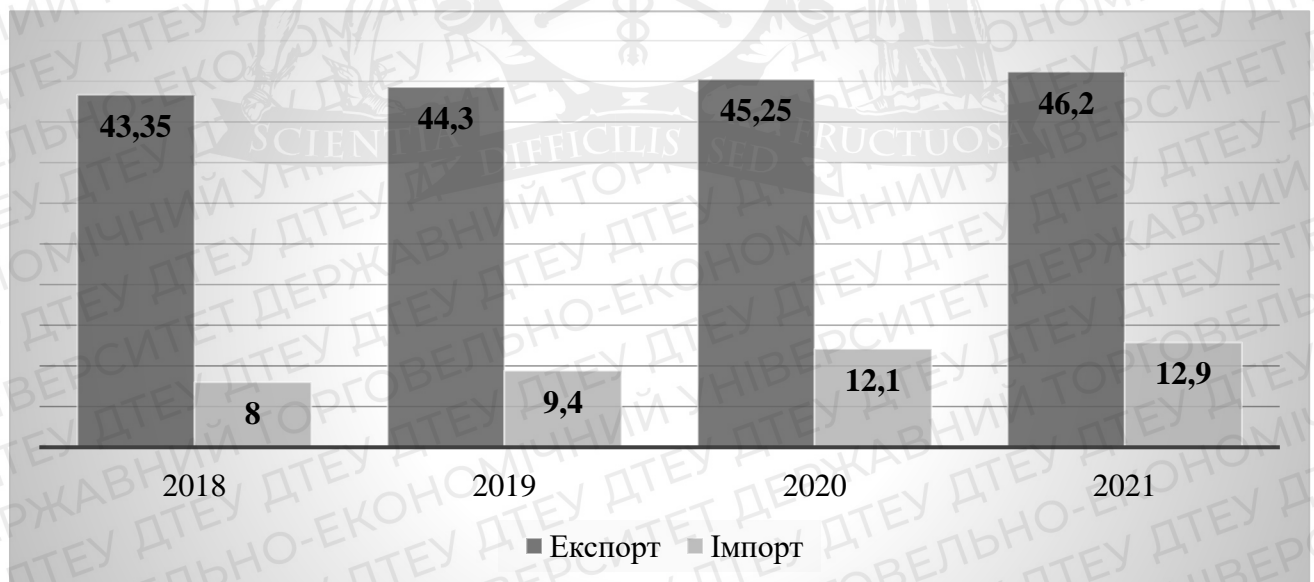

Рис. 2.1. Експорт та імпорт сільськогосподарської продукції за 2018-2021 рр., % від загального обсягу товарного експорту/імпорту

Джерело: складено авторами на основі даних [32].

Можна побачити, що відбувається постійне зростання частки експорту та імпорту сільськогосподарської продукції. У 2021 році експорт зазначеної продукції становив 46,2% від загального обсягу товарного експорту. Всього було експортовано товарів на суму 27,8 млрд. дол. США. Тобто майже половину українського експорту становлять агропродовольчі товари.

Як бачимо, сільське господарство займає важливе значення у господарському комплексі країни, оскільки у загальній економіці все взаємозалежне, отже стабільна, прогресуюча сільськогосподарська діяльність необхідна для рівномірного розвитку всіх відповідних галузей господарства. На сьогодні питання фінансового забезпечення аграрних підприємств набуває особливого значення. Адже рівень розвитку аграрних підприємств впливає на життєвий рівень населення України та на економіку загалом. Аграрний напрямок досить ресурсомісткий, особливо дивлячись на тривалий виробничий цикл та період обігу коштів, який за деякими секторами того чи іншого господарства досягає кількох років.

На агропродовольчу продукцію припадає найбільша частка загального експорту України - близько 41% за рік, а 13 млн. Сільських жителів прямо залежать від стану агросектору [33].

У наш час діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання значною мірою ускладнюється тривалою кризою неплатежів, зростанням дебіторської та кредиторської заборгованості, несприятливою податковою політикою, скороченням виробництва, а також дефіцитом фінансових ресурсів, не говорячи вже про складність ведення підприємницького бізнесу в країні, яка знаходиться в стані війни. У цих умовах підвищується значущість системи управління фінансовим станом підприємств, елементом якої є процес оцінки платоспроможності. Аграрний сектор зазнав значних втрат від військової агресії росії проти України. Збитки, які завдала війна аграрним підприємствам дуже значні. Так, за оцінкою Мінагрополітики України та Київської школи економіки, загальна сума втрат, завданих сільськогосподарській галузі внаслідок широкомасштабного російського вторгнення в Україну, станом на 15 вересня

2022р. сягнула 6,6 млрд.дол. США[4]. При цьому непрямі втрати у сільському господарстві України через зменшення виробництва, блокаду портів і збільшення виробничих витрат оцінюються у 34,25 млрд дол. США (зокрема у рослинництві через зниження виробництва – 11,2 млрд.дол. США; у тваринництві – 348,7 млн дол. США; втрати через скорочення виробництва озимих культур оцінено у 3 млрд дол. США; багаторічних культур – у 322млн. дол. США; втрати внаслідок порушення логістики становлять 18,5 млрд. дол. США)[35]. Загальна кількість суб'єктів господарювання агропромислового комплексу, які зазнали збитків внаслідок збройної агресії рф, становить 2653 од. (площі ріллі зменшилися на 1,9 млн га, багаторічних насаджень – на 9 тис. га). Крім того, територія близько 1 млн га потребує обстеження на наявність вибухонебезпечних предметів [36]. В наслідок завданих збитків, підприємства аграрної сфери не отримують прибутки, а низький рівень прибутковості призводить до нестачі власних фінансових ресурсів.

Якщо до війни агровиробник міг довести зерно до порту за \$20/тонна і продати за \$250 за тонну, то тепер логістика зерна до ринків коштує не \$20, а \$150–200 за тонну, через що внутрішня ціна на зерно опустилася до 100–150 \$/тонна. В підсумку за ту саму продукцію, при тому самому рівні витрат на її виробництво, дохідність виробництва впала більш ніж на 100% порівняно з минулим роком. Виробництво зернової групи - пшениці, ячменя, кукурудзи - перетворилося з джерела доходу на джерело збитків. Для дрібних та середніх аграрних підприємств, що обробляють до 5 тис.га і спеціалізуються саме на вирощуванні зернових культур, це обертається катастрофічними наслідками. Якщо два роки тому агрогалузь була в трійці найприбутковіших в Україні, і 85% підприємств мали рентабельність вище нуля, то за підсумками 2022 року значна кількість агропідприємств опиниться за межею рентабельності та перед складним вибором - чи продовжувати діяльність в надії на покращення ситуації, чи припинити [37].

Український агросектор серед усього бізнесу постраждав чи не найбільше. За даними Київської школи економіки, збитки агросектору складають 4,3 млрд

доларів. Внаслідок знищення та пошкодження майна агропідприємства не можуть виконувати свої зобов'язання за договорами, що може привести до нарахування штрафних санкцій [38].

Як бачимо, під час таких великих криз бізнес не може стійким та стабільним. Ключовими факторами розвитку є ряд чинників: стабільна економіка, попит на товари чи послуги, платоспроможність громадян, можливість безперервно виконувати процеси в команді. Через війну всі ці фактори не можуть бути стабільними, тож немає універсального безпечного фундаменту для побудови та розвитку успішного бізнесу будь-якого напрямку.

Оценимо стані, у якому знаходиться ТОВ "Березино" для цього розглянемо динаміку фінансових результатів діяльності підприємства (табл. 2.2.).

Таблиця 2.2.

**Динаміка фінансових результатів діяльності
ТОВ "Березино" за 2020-2022 рр**

Показники	2020	2021	2022	Абсолютний приріс, тис.грн		Темп росту, %	
				2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн	40877	66213	68766	25336	2553	161,98	103,86
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	32206	32148	40101	-58	7953	99,82	124,74
Валовий прибуток, тис.грн	8671	34065	28665	25394	-5400	392,86	84,15
Інші операційні доходи, тис.грн	4194	927	1453	-3267	526	22,10	156,74
Адміністративні витрати, тис.грн	2721	3637	4268	916	631	133,66	117,35
Витрати на збут, тис.грн	2351	2907	3781	556	874	123,65	130,07
Інші операційні витрати, тис.грн	156	5914	761	5758	-5153	3791,03	12,87
Фінансовий результат операційної діяльності, тис.грн	7637	22534	21308	14897	-1226	295,06	94,56
Інші доходи, тис.грн		1		1	-1	-	-

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Фінансові витрати, тис.грн	961	587	1564	-374	977	61,08	266,44
Інші витрати, тис.грн	441	43	731	-398	688	9,75	1700,00
Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн	6235	21905	19013	15670	-2892	351,32	86,80
Чистий фінансовий результат, тис.грн	6235	21905	19013	15670	-2892	351,32	86,80

Дані табл. 2.2. вказують на позитивну динаміку результатів діяльності підприємства, так за період що досліджується спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції, не дивлячись на кризові ситуації пов'язані з пандемією *COVID-19* у 2020 році та військовою агресією росії. Але також треба зауважити, що витрати зростають швидше, ніж доходи, та к зростання собівартості на 25% призвело до зниження валового прибутку майже на 15%. Зростання інших витрат від операційної діяльності призвели до зниження фінансового результату від операційної діяльності на 5%. Зростання фінансових витрат більше ніж у два рази та майже у 20 разів інших витрат привели до зниження чистого фінансового результату майже на 14%. Більш наглядно результати діяльності демонструє рис. 2.2.

Результативні показники діяльності підприємства покращуються, на це вказує зростання чистого фінансового результату на протягом 2019-2021 років. Але у 2022 році валовий прибуток та чистий фінансовий результат знизився на 15% та 13,2% відповідно у порівнянні з 2021 р., що пов'язане зі зростанням витрат більшими темпами ніж доходи підприємства, так бачимо зростання собівартості на 24%, у той час чистий дохід від реалізації зріс тільки на 6%, крім того, спостерігаємо зростання фінансових витрат у 2 рази. Але не дивлячись, на це позитивним є те, що є прибутковим.

Рис. 2.2. Результати діяльності ТОВ "Березино" за 2019-2022 рр, тис.грн

Для характеристики майнового стану необхідно провести аналіз активів підприємства, що можна зробити за допомогою горизонтального аналізу, результати якого представлені в табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

Динаміка активів підприємства ТОВ «Березино» за 2020-2022рр (тис.грн.)

Активи	2020	2021	2022	Абсолютний приріс, тис.грн		Темп росту, %	
				2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Нематеріальні активи	3380	3329	3279	-51	-50	98,49	98,50
Основні засоби	17468	25651	29798	8183	4147	146,85	116,17
Усього за розділом 1	20848	28980	33077	8132	4097	139,01	114,14
Запаси	20510	37015	46659	16505	9644	180,47	126,05
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуг	414	4	3881	-410	3877	0,97	97025,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	4410	12672	12483	8262	-189	287,35	98,51

Продовження табл. 2.3.

1	2	3	4	5	6	7	8
Дебіторська заборгованість з бюджетом	5349	1073	893	-4276	-180	20,06	83,22
Інша поточна дебіторська заборгованість	1860	903	548	-957	-355	48,55	60,69
Витрати майбутніх періодів		20	41	20	21	-	205,00
Гроші та їх еквіваленти	495	971	988	476	17	196,16	101,75
Інші оборотні активи		210	215	210	5	-	102,38
Усього за розділом 2	33038	52848	65667	19810	12819	159,96	124,26
Усього активів	53886	81848	98785	27962	16937	151,89	120,69

Динаміка активів свідчить про те, що за період дослідження активи зросли на 20,7%, в основному за рахунок таких активів як дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуг на 3877 тис.грн, витрати майбутніх періодів зросли майже у два рази, гроші та їх еквіваленти зросли майже на 2%, запаси зросли на 26%. Позитивними змінами є зменшення дебіторська за виданими авансами майже на 17%, іншої поточної заборгованості – майже на 40%. Також можемо зазначити, що оборотні активи зростали швидшими темпами ніж необоротні, що говорить про активізацію діяльності підприємства.

На рис. 2.3. наведено структуру активів підприємства, де ми бачимо, що частка оборотних активів на підприємстві більша ніж необоротних активів та має тенденцію до зростання.

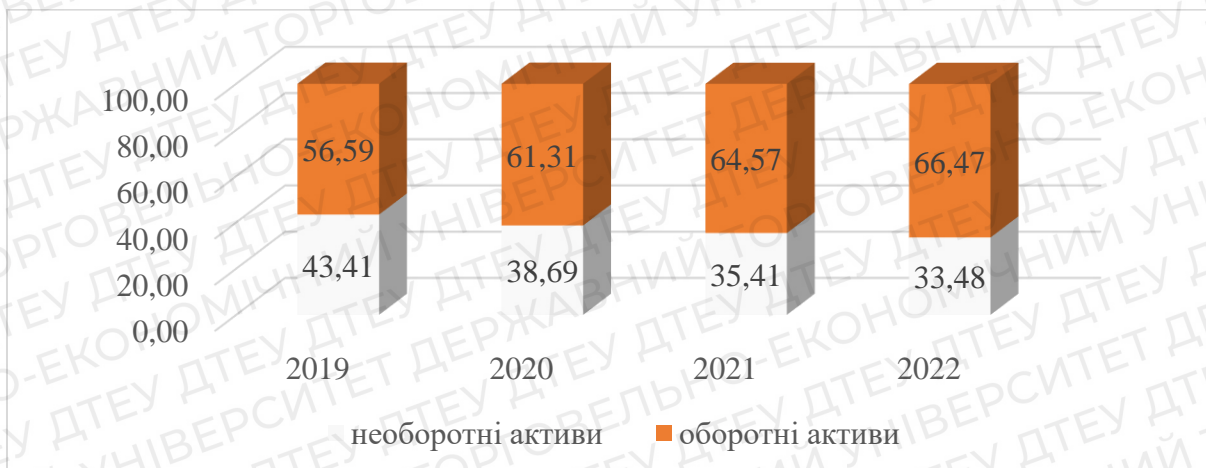

Рис. 2.3. Структура активів ТОВ «Березино» за 2019-2022рр, %
Структура оборотних активів наведена в табл. 2.4.

Таблиця 2.4.

**Динаміка структури оборотних активів підприємства
ТОВ «Березино» за 2020-2022рр, %**

Активи	2020	2021	2022	Абсолютний приріс, в.п.	
				2021 до 2020	2022 до 2021
Запаси	62,08	70,04	71,05	7,96	1,01
Дебіторська заборгованість за продукцію, роботи, послуг, товари,	1,25	0,01	5,91	-1,25	5,90
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	13,35	23,98	19,01	10,63	-4,97
Дебіторська заборгованість з бюджетом	16,19	2,03	1,36	-14,16	-0,67
Інша поточна дебіторська заборгованість	5,63	1,71	0,83	-3,92	-0,87
Витрати майбутніх періодів	0,00	0,04	0,06	0,04	0,02
Гроші та їх еквіваленти	1,50	1,84	1,50	0,34	-0,33
Інші оборотні активи	0,00	0,40	0,33	0,40	-0,07
Усього за розділом 2	100	100	100	-	-

Як бачимо з даних табл. 2.4. найбільшу питому вагу у структурі оборотних активів займають запаси з часткою більше 70% у 2022 році, та їх частка зростає, позитивним є і зростання частки, що приходить на гроші та їх еквіваленти, так у 2021 році їх частка зросла на 0,34 в.п., але у 2022 році, спостерігаємо зменшення їх частки на такий же відсоток. За 2022 році спостерігається зростання дебіторської заборгованості за товари, роботи та послугами на 5,9 в.п., що пов'язане зі ситуацією, що склалася в країні на фоні військової агресії росії.

Наступним етапом розглянемо наскільки рентабельним є підприємство. Рентабельність визначається як здатність компанії отримувати прибуток від своєї господарської діяльності, використовуючи її ресурси, і вона є економічним інструментом, який лежить в основі всіх рішень компанії щодо управління діяльністю та взаємовідносин з діловими партнерами і тому він набуває статусу

основного критерію, що використовується для оцінки економічної ефективності. Рентабельність означає отримання доходу від реалізації продукції, який повинен перевищувати витрати. Як наслідок, прибутковість відображає ефективність всієї економічної діяльності підприємства [39]. Показники рентабельності наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5.

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Березино» за 2020-2022рр, %

Показники рентабельності	2020	2021	2022	Абсолютний приріс, в.п	
				2021 до 2020	2022 до 2021
Рентабельність активів, %	11,57	23,23	19,25	11,66	-3,98
Рентабельність власного капіталу, %	13,42	29,24	23,97	15,81	-5,27
Рентабельність обороту (продаж), %	15,25	27,65	27,65	12,40	0,00
Рентабельність оборотних активів, %	18,87	35,96	28,94	17,09	-7,03
Рентабельність операційної діяльності, %	18,68	34,03	30,99	15,35	-3,05

Дані табл. 2.5. показують, що на підприємстві за 2020-2021рр показники рентабельності зростали, так рентабельність активів зросла 11,66 в.п., рентабельність власного капіталу – на 15,81 в.п., рентабельність продаж - на 12,4 в.п, оборотних активів - на 17,09. Все це вказує на покращення ефективності діяльності підприємства, але у 2022 році ці показники погіршилися, найбільше знизилися показники рентабельності власного капіталу – на 5,27 в.п., рентабельність оборотних активів – 7,03 в.п., на це вплинуло зростання витрат підприємства.

Отже, з аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ "Березино" за 2020-2022рр дає можливість стверджувати, що підприємство досить успішно здійснює свою діяльність, нарощує обсяги реалізації продукції, отримує позитивні результати діяльності, про що свідчать показники рентабельності.

2.2. Аналіз ліквідності як передумови забезпечення платоспроможності підприємства ТОВ "Березино"

В умовах ринкових відносин одним з головних критеріїв оцінки фінансового стану підприємства є їх ліквідність та платоспроможність.

Якщо підприємство має незадовільну ліквідність, то це свідчить про те, що потреба підприємства в оборотних коштах перевищує їх реальні надходження. Для того аби визначити, достатність на підприємстві грошей для погашення взятих на нього зобов'язань, необхідно насамперед проаналізувати сам процес надходження коштів від здійснення господарської діяльності та звернути увагу на формування залишку коштів після того як відбудеться погашення зобов'язань перед бюджетом та позабюджетними фондами, а також на виплати дивідендів.

Отже, можемо зазначити, що при здійсненні аналізу ліквідності потребує також ретельного аналізу структури кредиторської заборгованості підприємства. Необхідно визначити, чи є вона "стійкою" (наприклад, борг постачальнику, з яким існують довгострокові зв'язки), чи є простроченою, тобто такою, термін погашення якої минув. Аналіз ліквідності здійснюється на підставі порівняння обсягу поточних зобов'язань із наявністю ліквідних коштів. Результати розраховуються як коефіцієнти ліквідності за інформацією з відповідної фінансової звітності [27].

Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні статей активу, що згруповані за ознакою ліквідності та розташовані у порядку її спадання, зі статтями пасиву, що згруповані за ознакою строковості та розміщені в порядку збільшення термінів погашення зобов'язань. Для визначення ліквідності балансу групи активів і пасивів зіставляють між собою [40, с.203].

Залежно від ступеня ліквідності активи підприємства розділяються на такі групи:

- A1 – високоліквідні – грошові кошти і поточні фінансові інвестиції;
- A2 – швидколіквідні – уся дебіторська заборгованість, що буде погашена за умовами договорів;

A3 – повільноліквідні – запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів;

A4 – важколіквідні необоротні активи та необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття.

Пасиви балансу групуються за терміновістю їхньої оплати:

П1 – найтерміновіші – поточна кредиторська заборгованість;

П2 – короткострокові – короткострокові кредити банків;

П3 – довгострокові – довгострокові зобов'язання і забезпечення;

П4 – постійні – зобов'язання перед власниками, формування власного капіталу та зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття.

Розглянемо показники ліквідності та платоспроможності ТОВ "Березино" на основі даних фінансової звітності за період 2020-2022 рр. (табл. 2.6) .

Таблиця 2.6.

**Динаміка ліквідності балансу ТОВ "Березино"
за період 2020-2022рр, тис.грн**

Ранжування активів балансу	2020р	2021р	2022р	Ранжування пасивів балансу	2020р	2021р	2022р
Високоліквідні активи (A1)	495	971	988	Найтерміновіші зобов'язання (П1)	1567	2952	9069
Швидколіквідні активи (A2)	12033	14652	17127	Короткострокові пасиви (П2)	5866	7200	5386
Повільноліквідні активи (A3)	20511	37035	46700	Довгострокові пасиви (П3)	-	6664	4999
Важколіквідні активи (A4)	20848	28980	33077	Довгострокові пасиви (П3)	46454	65032	79331
Баланс	53887	81848	98785	Баланс	53887	81848	98785

Більш наглядно ранжування активів та пасивів балансу наведено на рис 2.4.

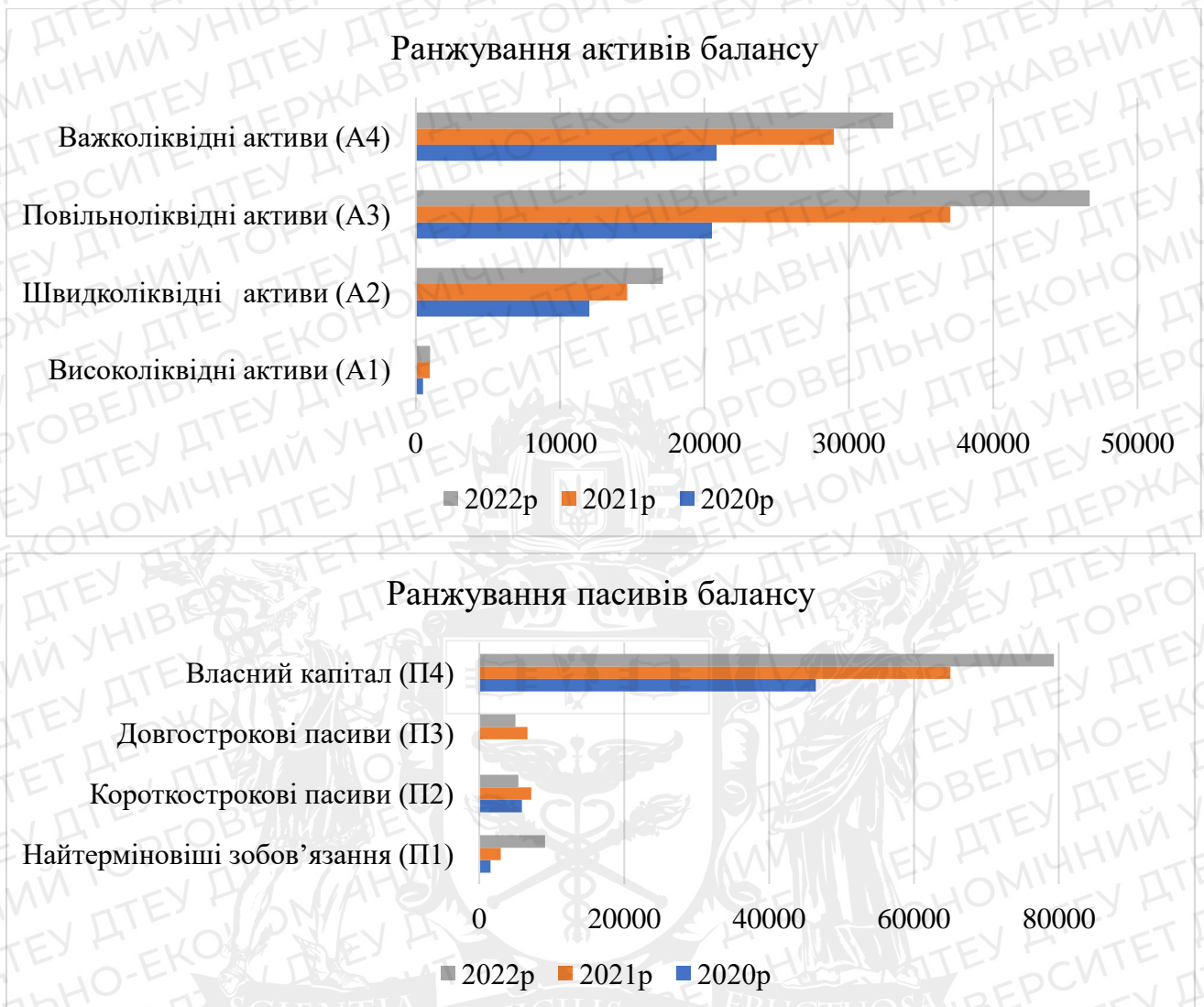

Рис 2.4. Динаміка активів та пасивів ТОВ "Березино за ступеню ліквідності за 2020-2022 рр, тис.грн.

З даних рис 2.4. та табл 2.6. видно, що найбільша частка активів підприємства приходить на повільноліквідні та важколіквідні активи та становить понад 38%, але у 2022 році частка повільноліквідних активів збільшилася до 47%, а важколіквідних активів зменшилася до 33%. Швидколіквідні активи складають 22%, і тільки 1% приходить на високоліквідні активи. Що стосується пасивів, то значну частину більше 80% приходить на власний капітал підприємства.

Для визначення ліквідності балансу підприємства необхідно зіставити розрахунки за групами активів і зобов'язань. Баланс буде вважатися ліквідним за умови дотримання таких співвідношень між групами активів і зобов'язань:

$$A1 \geq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4 \quad (2.1)$$

За даними ТОВ «Березино» у 2020 році має такі дані:

$$A1 \leq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4$$

У 2021 році має такі дані:

$$A1 \leq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4$$

У 2022 році має такі дані:

$$A1 \leq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4$$

За період 2020-2022рр співвідношення що характеризує абсолютну ліквідність не виконувалося. Тому необхідно подивитися чи має підприємство поточну ліквідність, що визначається наступною нерівністю:

$$A1 + A2 \geq P1 + P2; A4 \leq P4 \quad (2.2)$$

Отже, за період 2020-2022 рр. підприємство має поточну ліквідність, що характеризує забезпеченість підприємства оборотними коштами, стабільність його фінансового стану. Результати за нерівністю занесено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7.

Виконання умов ліквідності балансу ТОВ "Березино" за 2020-2022рр

Вид ліквідності	Умова	2020	2021	2022	Виконання умови (виконується/не виконується)
Абсолютна ліквідність	$A1 \geq P1;$ $A2 \geq P2;$ $A3 \geq P3;$ $A4 \leq P4$	$A1 \leq P1;$ $A2 \geq P2;$ $A3 \geq P3;$ $A4 \leq P4$	$A1 \leq P1;$ $A2 \geq P2;$ $A3 \geq P3;$ $A4 \leq P4$	$A1 \leq P1;$ $A2 \geq P2;$ $A3 \geq P3;$ $A4 \leq P4$	не виконується
Поточна ліквідність	$A1 + A2 \geq P1 + P2;$ $A4 \leq P4$	$A1 + A2 \geq P1 + P2;$ $A4 \leq P4$	$A1 + A2 \geq P1 + P2;$ $A4 \leq P4$	$A1 + A2 \geq P1 + P2;$ $A4 \leq P4$	виконується
Перспективна ліквідність	$A3 \geq P3$ $A4 \leq P4$	$A3 \geq P3$ $A4 \leq P4$	$A3 \geq P3$ $A4 \leq P4$	$A3 \geq P3$ $A4 \leq P4$	виконується
Баланс неліквідний	$A4 \geq P4$	$A4 \leq P4$	$A4 \leq P4$	$A4 \leq P4$	не виконується

Дані табл.2.7 показують, що на підприємстві не виконується абсолютна ліквідність, але виконується умова поточної та перспективної ліквідності, це свідчать про те, що у підприємства ТОВ «Березино» є надлишок платіжних засобів для покриття своїх термінових зобов'язань.

Також, можемо оцінити фінансовий стан підприємства з урахуванням ступеня ліквідності підприємства (табл. 2.8). Методика оцінки фінансового стану підприємства з урахування ступеня ліквідності підприємства наведено в додатку В [41, 42].

Таблиця 2.8.

Фінансовий стан ТОВ "Березино" з урахуванням ступеня ліквідності

Тип сталості	На дату складання звітності 2022р	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
Абсолютний	$A1 \leq P1$	$A1 \geq P1 + P2$	$A1 \geq P1 + P2 + P3$
Нормальний	$A1 + A2 \geq P1$	$A1 + A2 \geq P1 + P2$	$A1 + A2 \geq P1 + P2 + P3$
Передкризовий (критичний)	$A1 + A2 + A3 \geq P1$	$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2$	$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2 + P3$
Кризовий	$A1 + A2 + A3 \leq P1$	$A1 + A2 + A3 \leq P1 + P2$	$A1 + A2 + A3 \leq P1 + P2 + P3$

Отже, за даними табл. 2.8. можемо стверджувати, що підприємство у 2022 році має нормальний фінансовий стан і на дату складання звітності та у короткостроковій перспективі. Що стосується довгострокової перспективи, то стан характеризується як передкризовий (критичний).

Наступним етапом оцінимо величину платіжного надлишку або нестачі покриття згрупованими активами [42]:

$$\Delta 1 = A1 - P1$$

$$\Delta 2 = A2 - P2$$

$$\Delta 3 = A3 - P3$$

$$\Delta 4 = A4 - P4$$

Дані за розрахунку занесемо у табл 2.9.

За даними табл. 2.9 бачимо, що наступні результати:

Невиконання нерівності ($A1 > P1$) говорить про те, що підприємство неплатоспроможне на момент складання балансу: підприємство має платіжну нестачу на 2020 року у розмірі 1072 тис. грн, у 2021 році вона дорівнювала 1981 тис. грн., а на кінець 2022 зросла до 8081 тис. грн.

Таблиця 2.9.

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Березино» за 2020-2022рр, тис.грн

Актив	Роки			Пасив	Роки			Платіжний надлишок (+) або нестача (-)		
	2020	2021	2022		2020	2021	2022	2020	2021	2022
A1	495	971	988	П1	1567	2952	9069	-1072	-1981	-8081
A2	12033	14652	17127	П2	5866	7200	5386	6167	7452	11741
A3	20511	37035	46700	П3	-	6664	4999	20511	30371	41701
A4	20848	28980	33077	П4	46454	65032	79331	-25606	-36052	-46254

Виконання нерівності ($A2 > P2$) та наявність платіжного надлишку на кінець 2020 року у розмірі 6167 тис. грн., у 2021 році на 7452 тис. грн. та у 2022 році – на 11741 тис. грн., свідчить про те, що підприємство може бути платоспроможним у недалекому майбутньому (до 3-х місяців) з урахуванням своєчасних розрахунків з кредиторами та отримання коштів від продажу продукції в кредит.

Виконання третьої нерівності ($A3 > P3$) свідчить про те, що у подальшому майбутньому (на період, який дорівнює середній тривалості одного обороту оборотних коштів після дати складання балансу) підприємство буде платоспроможним. У 2020 році платіжний надлишок становив 20511 тис. грн., у 2021 дорівнював 30371 тис. грн., а у 2022 році – 41701 тис. грн.

Активи, що важко реалізуються не покривали постійні пасиви, що оцінюється негативно. У 2020 році платежі нестачі становили 25606 тис. грн., у 2021 році 36052 тис. грн., а у 2022 – 46254 тис. грн.

Отже, ТОВ «Березино» буде ліквідним, по-перше, якщо його поточні активи перевищуватимуть короткострокові зобов'язання, по-друге, якщо оборотний капітал складатиметься переважно з коштів та короткострокової дебіторської заборгованості. Проведений за викладеною схемою аналіз ліквідності балансу та платоспроможності підприємства є наближеним, більш детальним є аналіз ліквідності та платоспроможності за допомогою фінансових коефіцієнтів.

Ліквідність підприємства визначається і за допомогою низки фінансових коефіцієнтів [43]:

1) коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховується як відношення найліквідніших активів до суми найтерміновіших зобов'язань і короткострокових пасивів (сума кредиторської заборгованості й короткострокових кредитів):

$$\text{Кал} = A1 / (П1 + П2) \quad 2.3$$

Нормальне обмеження – $\text{Кал} \geq 0,5$. Коефіцієнт показує, яка частина поточної заборгованості може бути погашена у найближчий час до моменту складання балансу.

2) коефіцієнт покриття чи поточної ліквідності розраховується як відношення всіх оборотних засобів (не виключаючи витрати майбутніх періодів) до суми термінових зобов'язань (сума кредиторської заборгованості й короткострокових кредитів):

$$\text{Кпл} = OA / (П1 + П2) \quad 2.4.$$

де OA – оборотні активи

Нормальне обмеження — $\text{Кпл} \geq 2$. Коефіцієнт показує, наскільки поточні активи покривають короткострокові зобов'язання.

3) коефіцієнт швидкої ліквідності розраховується як відношення різниці оборотних активів і запасів підприємства до суми поточних зобов'язань:

$$\text{Кшл} = (OA - З) / ПЗ \quad 2.5.$$

де З- запаси підприємства, тис. грн;

ПЗ- поточні зобов'язання підприємства, тис. грн.

Оптимальне значення показника - $\text{Кшл} \geq 0,5$. Коефіцієнт показує здатність підприємства вчасно погашати свої короткострокові зобов'язання за допомогою високоліквідних активів.

Після вищенаведених розрахунків показників ліквідності та платоспроможності підприємства всі дані згрупуємо в табл.2.10, щоб проаналізувати зміни, які відбулися протягом досліджуваного періоду.

Аналіз показників ліквідності необхідний не лише для керівників підприємства, але й для інших користувачів інформації: коефіцієнт абсолютної ліквідності – для постачальників сировини і матеріалів; коефіцієнт швидкої ліквідності – для банків; коефіцієнт поточної ліквідності – для покупців і власників акцій підприємства.

Таблиця 2.10

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Березино» за 2020-2022рр.

Показники	2020	2021	2022	Абсолютний приріст, 2021 до 2020	Абсолютний приріст, 2022 до 2021
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,07	0,10	0,07	0,03	-0,03
Коефіцієнт поточної ліквідності	4,44	5,19	4,48	0,74	-0,70
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,69	1,54	1,26	-0,14	-0,28

Для більш детального аналізу відобразимо схематично динаміку коефіцієнтів ліквідності (рис. 2.5).

Можна зробити висновок, що всі розраховані показники ліквідності за останній рік знизилися. Так, коефіцієнт абсолютної ліквідності на у 2022 році цей показник знизився на 0,027, але є вищим ніж у 2020 році. Коефіцієнт поточної ліквідності також знизився на 0,7 за показник попереднього. Коефіцієнт швидкої ліквідності за період має тенденцію до зниження. Зниження ліквідності підприємства в динаміці свідчить про погіршення ситуації із забезпеченістю оборотними засобами.

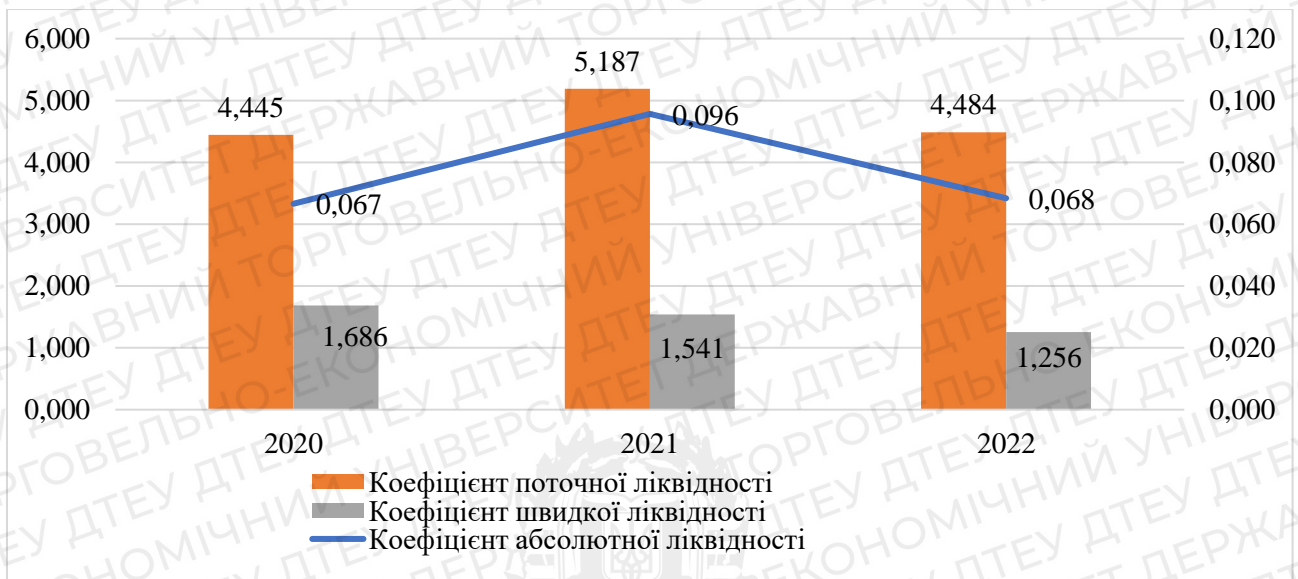

Рис 2.5. Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Березино» за 2020-2022рр.

Для комплексної оцінки ліквідності підприємства в цілому розрахуємо загальний коефіцієнт ліквідності у вигляді інтегрального показника [44, 45], використовуючи формулу:

$$K_z = (a_1 \times A_1 + a_2 \times A_2 + a_3 \times A_3) : (p_1 \times P_1 + p_2 \times P_2 + p_3 \times P_3), \quad 2.6$$

де K_z – загальний коефіцієнт ліквідності; a_1, a_2, a_3 – питома вага відповідних груп активів в їх загальному підсумку; p_1, p_2, p_3 – питома вага відповідних груп пасивів в їх загальному підсумку; A_1, A_2, A_3 – відповідна група активів підприємства; P_1, P_2, P_3 – відповідна група активів підприємства.

Для зручності систематизуємо розрахунки у вигляді таблиці 2.11.

Значення загального коефіцієнта ліквідності балансу показує, що за весь період 2020-2022рр платіжні зобов'язання не перевищували платіжні засоби, що свідчить про відсутність проблеми з ліквідністю.

З метою комплексної оцінки ліквідності балансу доцільно застосувати загальний показник платоспроможності K_l :

$$K_l = (A_1 + 0,5 \times A_2 + 0,3 \times A_3) : (P_1 + 0,5 \times P_2 + 0,3 \times P_3). \quad (2.7)$$

Збільшення коефіцієнту свідчить про платоспроможність підприємства та зрушення в бік покращення структури активів та пасивів. Розрахуємо коефіцієнт K_l для ТОВ «Березино» за 2020-2022 роки:

$$K_{l2020} = (495 + 0,5 \times 12033 + 0,3 \times 20511) / (1567 + 0,5 \times 5866 + 0,3 \times 0) = 2,8$$

$$\text{Кл}_{2021} = (971 + 0,5 * 14652 + 0,3 * 37035) / (2952 + 0,5 * 7200 + 0,3 * 6664) = 2,3$$

$$\text{Кл}_{2022} = (988 + 0,5 * 17127 + 0,3 * 46700) / (9069 + 0,5 * 5386 + 0,3 * 4999) = 1,8$$

Таблиця 2.11

Динаміка загального показника ліквідності ТОВ «Березино» за 2020-2022рр.

Показники	Умовне позначення	2020р	2021р	2022р
1	2	3	4	5
Питома вага високоліквідних активів в їх загальному підсумку	a1	0,92	1,19	1,01
Питома вага швидко ліквідних активів в їх загальному підсумку	a2	22,33	17,95	17,50
Питома вага повільно ліквідних активів в їх загальному підсумку	a3	38,06	45,36	47,71
Питома вага найбільш термінових пасивів в їх загальному підсумку	п1	2,91	3,61	9,18
Питома вага короткострокових пасивів в їх загальному підсумку	п2	10,89	8,80	5,45
Питома вага довгострокових пасивів в їх загальному підсумку	п3	0,00	8,14	5,06
Проміжний показник активів	ΣаА	1049862	1944211	2528501
Проміжний показник пасивів	ΣпП	21614,7	95236,91	159960,5
Загальний коефіцієнт ліквідності	ΣаА/ΣпП	48,57	20,41	15,81

Як бачимо з розрахунків загальний коефіцієнт платоспроможності за аналізований період більший за нормативне значення – 1, що свідчить про достатній рівень платоспроможності підприємства.

Отже, проведений аналіз ліквідності підприємства дає змогу зробити висновки, що фінансовий стан підприємства ТОВ «Березино» з урахуванням ступеня ліквідності активів за 2020-2022 роки свідчить, що підприємство мало нормальний тип сталості. Значення загального коефіцієнта ліквідності балансу та платоспроможності вказує та те, що за весь період 2020-2022рр у підприємства відсутні проблеми з ліквідністю.

2.3 Оцінка рівня платоспроможності підприємства ТОВ "Березино"

У цьому параграфі проведений аналіз ліквідності підприємства дає змогу зробити висновки, що фінансовий стан підприємства ТОВ «Березино» з урахуванням ступеня ліквідності активів за 2020-2022 роки свідчить, що підприємство мало нормальний тип сталості. Значення загального коефіцієнта ліквідності балансу та платоспроможності вказує на те, що за весь період 2020-2022рр у підприємства відсутні проблеми з ліквідністю.

Дана характеристика означає наявність у підприємства власних грошових коштів для розрахунків по кредиторській заборгованості, що потребує негайного погашення [46]. У табл. 2.12 наведено розраховані показники структури капіталу та фінансової стійкості за 2020–2022 рр. які також дають оцінку платоспроможності підприємства.

Для оцінки поточної платоспроможності на підприємстві розраховують наступні показники (Додаток Г).

За даними показниками табл.2.12 можемо зробити наступні висновки:

1. Динаміка власних обігових коштів на підприємстві протягом 2020-2021рр. була позитивною, що свідчить про здатність підприємства платити поточні борги та можливість розширити виробництво (рис. 2.6).
2. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами протягом 2020-2022 рр. знизився на 0,08. Отримані дані говорять про здатність підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів на кінець звітного періоду.
3. Маневреність робочого капіталу у 2020- 2022 рр. показник зріс на 0,21, що є свідченням до уповільнення оборотності обігових коштів та залучення дорогих кредитів, що зменшує платоспроможність підприємства.

Таблиця 2.12

Динаміка показників структури капіталу ТОВ «Березино» за 2020-2022 рр.

Показники	2020	2021	2022	Абсолютний приріст до 2020р	Абсолютний приріст до 2021р
Сума власних обігових коштів (ВОК), тис.грн.	25606,00	36052,00	46254,00	10446,00	10202,00
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,78	0,68	0,70	-0,09	0,02
Маневреність робочого капіталу	0,80	1,03	1,01	0,23	-0,02
Маневреність власних обігових коштів	0,02	0,03	0,02	0,01	-0,01
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	1,25	0,97	0,99	-0,27	0,02
Коефіцієнт покриття запасів	1,25	1,15	1,10	-0,09	-0,06
Коефіцієнт фінансової автономії	0,86	0,79	0,80	-0,07	0,01
Коефіцієнт фінансової стабільності	6,25	3,87	4,08	-2,38	0,21
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,00	0,10	0,06	0,10	-0,04
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,55	0,55	0,58	0,00	0,03
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,138	0,205	0,197	0,07	-0,01
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,86	0,88	0,85	0,01	-0,02

4. Маневреність власних обігових коштів має тенденцію до зниження: у 2020-2022 рр. показник зменшився на 0,01. Це свідчить про уповільнення підприємством швидко відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями за рахунок власного капіталу, тобто існує відсутність можливості фінансового маневру.

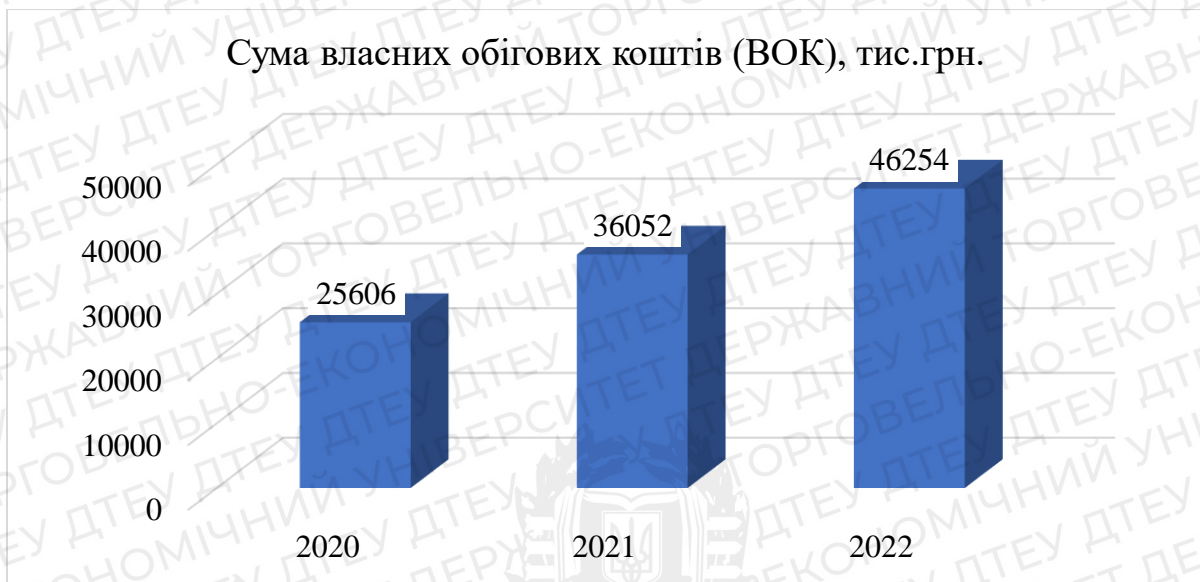

Рис. 2.6. Динаміка власних обігових коштів (ВОК) ТОВ «Березино» за 2020-2022 рр.

5. Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів у 2020-2022 рр. збільшився на 0,02, що говорить про збільшення рівня фінансування запасів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів.

6. Коефіцієнт покриття запасів у 2020-2022 рр. зменшився на 0,15, проте у, що говорить про зниження рівня забезпеченості запасів нормативними джерелами фінансування запасів.

7. Коефіцієнт фінансової автономії має позитивну динаміку та відповідає нормативному значенню: у 2021-2022 рр. показник збільшився на 0,01. Отже, підприємство здатне виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів, що вказує на незалежність від позикових джерел та високий рівень фінансових ризиків.

8. Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до коефіцієнта фінансової автономії. З 2021 р. по 2022 р. прослідковувалась динаміка зменшення показника, що говорить про відсутність високого ступіню незалежності від зовнішніх зобов'язань.

9. Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу протягом 2020-2022 рр. мав прогресивну тенденцію і збільшився на 0,03. Це свідчить про

достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів та частини оборотних.

10. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу у 2021-2022 рр. мав тенденцію до зменшення та не знаходився в межах нормативного значення. Це свідчить про зростання частки активів підприємства, що фінансуються за рахунок довгострокових та короткострокових позикових ресурсів.

11. Коефіцієнт фінансової стабільності у 2021-2022 рр. збільшився на 0,21, що свідчить про неперевикнення позикових коштів над власними, тобто підприємство є фінансово стійким.

12. Показник фінансового левериджу характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. У 2020-2022 рр. показник знизився на 0,04, що свідчить про зниження фінансового ризику.

13. Коефіцієнт фінансової стійкості знизився 2021-2022рр на 0,02. Не дивлячись на те, що отримані дані відповідають нормативному значенню, що свідчить про відсутність ризику втрати платоспроможності та вірогідності можливого банкрутства. Але зниження даного показника вказує на негативні тенденції, що мають об'єктивні тенденції пов'язані з ситуацією в країні.

Для конструювання комплексної й інтегральної оцінок рівня платоспроможності та ліквідності підприємств розглянемо деякі методи оцінки ймовірності банкрутства або його кризового стану. Вони цілком прийнятні для цілей нашого дослідження через наступні обставини:

- підприємство вважається банкрутом, якщо воно стійко неплатоспроможне протягом тривалого періоду часу. Іншими словами, саме рівень неплатоспроможності визначає, у першу чергу, близькість його до банкрутства;

- банкрутство можна уявити як зворотний бік платоспроможності: чим ближче підприємство до банкрутства, тим воно більш неплатоспроможне;

- більшість методів і моделей оцінки неплатоспроможності підприємств містять показники, що характеризують рівень ліквідності та платоспроможності.

У зв'язку з цим інтегральна оцінка рівня платоспроможності підприємства може бути представлена достатньо широким спектром методів, які пов'язані з необхідністю визначення ймовірності або ризику банкрутства [47; 48; 49-53]. В основі цих оцінок лежать різні моделі, серед яких провідне місце займають моделі типу:

$$Z = \sum_{(i)} a_i K_i \quad 2.7$$

де: K_i – коефіцієнти, розраховані на основі форм фінансової звітності підприємства;

a_i – отримані в результаті аналізу ваги, що визначають значущість відібраних показників.

Економічна нестабільність, неоднозначність бізнес-середовища, зростання кількості економічних криз робить величезний вплив на фінансову стабільність і стійкість організацій різних галузей, в тому числі й аграрної. Останніми роками в Україні все більше підприємств опиняються на межі банкрутства.

Банкрутство характеризується як нездатність боржника виконати свої зобов'язання по погашенню взятих на себе позик в повному обсязі, включаючи розрахунки з бюджетом, оплату праці працівників тощо. Тому оцінка платоспроможності і визначення ступеня загрози банкрутства, а також настання інших фінансових ризиків є життєво важливим.

Проведемо оцінку прогнозування банкрутства компанії за найпопулярнішими методами за різними моделями (додаток Д). Ці моделі прогнозування дають шанс оцінити ймовірність банкрутства підприємства за різними методами.

Модель Е. Альтмана являє собою алгоритм інтегральної оцінки загрози банкрутства підприємства, заснований на комплексному обліку найважливіших показників, що діагностують кризовий фінансовий стан. Отже, за даною моделлю ймовірність банкрутства ТОВ «Березино» у 2020-2022 рр. досить мала, що говорить про стабільну ситуацію на підприємстві (табл 2.13).

Таблиця 2.13

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства за Е. Альтмана

Показники	2020р	2021р	2022р
X1	0,475	0,440	0,468
X2	0,116	0,268	0,192
X3	0,142	0,275	0,216
X4	6,250	3,867	4,078
X5	0,759	0,809	0,696
Z (інтегральний показник)	5,70	4,93	4,68

Проведемо аналіз вірогідності банкрутства підприємства за моделлю Спрінгейта (табл. 2.14).

За моделлю Спрінгейта ТОВ «Березино» у 2020-2022 рр. не є потенційним банкрутом.

Таблиця 2.14

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства за Спрінгейта

Показники	2020р	2021р	2022р
X1	0,48	0,44	0,47
X2	0,14	0,28	0,22
X3	1,03	2,22	1,47
X4	0,76	0,81	0,70
Z (інтегральний показник)	1,91	3,09	2,40

Проведемо аналіз вірогідності банкрутства підприємства за моделлю Таффлера (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства за Таффлера

Показники	2020р	2021р	2022р
X1	1,17	3,36	1,98
X2	4,45	3,14	3,38
X3	0,138	0,124	0,146
X4	0,76	0,81	0,70
Z (інтегральний показник)	1,34	2,34	1,63

За моделлю Таффлера ТОВ «Березино» у 2020-2022 рр. має дуже низьку імовірність банкрутства.

Модель Романа Ліса для оцінки фінансового стану оцінює схильність підприємства до банкрутства на основі показників ділової активності та рентабельності (табл.2.16).

Таблиця 2.15

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства за Романа Ліса

Показники	2020р	2021р	2022р
X1	0,48	0,21	0,32
X2	0,142	0,275	0,216
X3	0,80	0,76	0,77

Продовження табл. 2.15

X4	6,250	3,867	4,078
Z (інтегральний показник)	0,15	0,12	0,12

Отже, за даною моделлю ТОВ «Березино» у 2020-2022 рр. не має загрозу банкрутства.

Поряд з наведеними вище формами аналізу банкрутства також використовується система показників В. Бівера, яка базується на основі досліджень трендів показників для діагностики банкрутства.

Перевагами моделі Бівера є використання показника рентабельності активів та припущення про терміни настання банкрутства компанії. Недоліками даної моделі є відсутність результуючого показника та складність інтерпретації підсумкового значення. Вагові коефіцієнти для індикаторів у моделі В. Бівера не передбачено, також не розраховується і підсумковий коефіцієнт ймовірності банкрутства. Ознакою формування незадовільної структури балансу є таке фінансове становище підприємства, у якого протягом тривалого часу (1,5–2 роки) коефіцієнт Бівера не перевищує 0,2, що відображає небажане скорочення частки прибутку, який спрямовується на розвиток виробництва. У такій ситуації створюється незадовільна структура балансу, підприємство починає працювати в борг і його коефіцієнт забезпечення власними засобами стає меншим 0,1.

Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара наведено в табл.2.16.

Таблиця 2.16

Оцінка фінансового стану потенційного бенефіціара

Показники	2020р	2021р	2022р
K3	0,86	0,79	0,80
K4	2,23	2,24	2,40
K5	124,7	438,1	380,3
K6	0,19	0,34	0,31
K7	0,215	0,374	0,345
K8	0,017	0,323	0,211
K9	0,11	1,54	1,16
Z (інтегральний показник)	1,43	2,69	2,32

Отже, згідно даної моделі підприємство відноситься до 1 класу та має високий рівень спроможності виконувати зобов'язання та найменша ймовірність дефолту.

Для більшої наглядності та порівняння, узагальнені показники за різними моделями зведемо у табл. 2.17

Таблиця 2.17

Оцінка ймовірності банкрутства ТОВ «Березино» 2020-2022 рр. за різними моделями

Показники	2020р	2021р	2022р
Модель Е. Альтмана	5,70	4,93	4,68
Модель Спрінгейта	1,91	3,09	2,40
Модель Таффлера	1,34	2,34	1,63
Модель Ліса	0,15	0,12	0,12
Коефіцієнт Бівера	1,12	1,44	1,13
Метод Cash-Flow	0,60	1,22	0,87
Інтегральний показник фінансового стану бенефіціара	1,43	2,69	2,32

Отже, отримані дані ТОВ «Березино» у 2020 2022 рр. свідчать про те, що підприємство має задовільний фінансовий стан, та є платоспроможним та не має високого ризику банкрутства. За результатами аналізу представлених моделей

вибір певної методики прогнозування ризику банкрутства підприємства залежить від багатьох факторів, найбільш вагомими з яких є особливості української економіки, статистична інформація, галузева приналежність та характер діяльності підприємства.

Проведене у другому розділі дослідження стану управління платоспроможністю ТОВ «Березино» у 2020-2022 рр. дає можливість зробити наступні висновки, так аналіз фінансового стану підприємства, який є ключовим етапом в управлінні платоспроможністю, показав, що доходи від реалізації продукції зростали. Не дивлячись на активні військові дії у 2022 році підприємство отримало прибуток, що є позитивним та говорить про ефективне управління на підприємстві. Важливим є і оптимізація оборотних коштів, що може допомогти уникнути проблем з платоспроможністю. Це включає в себе управління запасами, дебіторською заборгованістю. Позитивним є те, що на підприємстві знижується показник дебіторської заборгованості, що говорить про вчасне погашення заборгованості перед підприємством. Аналіз ліквідності вказує на те, що підприємство має достатню частку ліквідних активів, щоб ефективно вести свою діяльність. На це вказують і показники ліквідності, які знаходяться чи перевищують нормативні їх значення. Аналіз структури капіталу, показав, що динаміка власних обігових коштів на підприємстві була позитивною, що свідчить про здатність підприємства платити поточні борги та можливості розширити виробництво. Таким, чином, можемо відмітити, що підприємство ефективно здійснює управління платоспроможністю підприємства.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «БЕРЕЗИНО»

Основними позитивними якостями балансу підприємств є: відсутність різких змін у значеннях окремих статей балансу; відносна рівновага дебіторської заборгованості з кредиторською; відсутність «критичних» статей у балансі; не перевищення запасами величини робочого капіталу; відсутність імобілізації коштів основної діяльності в капітальні вкладення; зростання робочого капіталу; переважання частки власного капіталу в авансованому на часткою залученого [54].

Для підвищення ефективності управління платоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах доцільно дотримуватися таких пропозицій [16, 60, 61]:

- платоспроможність підприємства може бути визначена у вигляді функціональної залежності різниці між обсягами фінансових ресурсів за відповідними групами активів, класифікованих за ступенем ліквідності, і пасивів підприємства, згрупованих за термінами їхнього використання та залучення;
- підприємству з нестійкою платоспроможністю передусім варто поліпшити організаційну структуру, тобто приділити увагу розвитку менеджменту, зокрема створити службу внутрішнього аудита, яка дала б змогу знизити зловживання всередині підприємства;
- підприємство мусить постійно визначати потребу в ліквідних фінансових ресурсах на короткострокову й довгострокову перспективу.

Підвищити платоспроможність можна шляхом регулярного здійснення фінансовим менеджером заходів з ліквідації причин та факторів зменшення платоспроможності, а також сприяти зростанню ліквідності активів.

Тому платоспроможність необхідно підвищувати шляхом рефінансування дебіторської заборгованості, що буде стимулювати зростання фінансового

потенціалу. З-поміж інших резервів підвищення фінансового потенціалу державних сільгоспвиробників є зростання прибутку. Найбільш ефективними напрямками підвищення прибутку є, наприклад: управління фінансовими ресурсами, бюджетний контроль, фінансовий аналіз проектів та управління прибутком. Не менш важливим є залучення інвестицій в діяльність державного сільськогосподарського підприємства, що буде сприяти підвищенню його фінансового потенціалу. Проектне фінансування буде сприяти залученню інвестицій, зокрема іноземних в фінансування державних аграрних суб'єктів підприємницької діяльності [20].

Ефективний механізм фінансового забезпечення діяльності підприємств є однією з головних передумов їх конкурентоспроможності в умовах браку фінансових ресурсів. Розвиток цих підприємств неможливий без достатнього обсягу фінансових ресурсів з усіх можливих джерел фінансування, а оскільки ці підприємства мають сезонну специфіку діяльності, то найбільш прийнятним власним джерелом фінансових ресурсів є прибуток, одержаний від господарської діяльності, а залученим – коротко- та середньострокові кредити. Тому аграрним підприємствам не обійтися без залучення фінансових ресурсів або державної фінансової підтримки. Звісно, воєнні дії є ризиковими як для позичальників, так і для банків. Тому під час прийняття рішення про видачу кредиту фінансові установи враховують, в якій зоні з точки зору ризику знаходиться підприємство, а також слідкують за змінами, адже ситуація на фронті змінюється, і деякі території звільняються від окупації, таким чином, там треба починати відновлення економіки.

Потрібно відмітити ряд проблем організаційного характеру, пов'язаних із прогнозуванням платоспроможності аграрних підприємств:

По-перше, аналіз платоспроможності не є звичайною справою економічних служб більшості аграрних підприємств – це пріоритет кваліфікованої фінансової служби, яка, як свідчать проведені нами дослідження у аграрних підприємствах Жашківського району відсутня.

По-друге, внаслідок попередньої причини, у досліджуваних підприємствах відсутнє прогнозування платоспроможності. Навіть ті підприємства, що застосовують бюджетування, основну увагу спрямовують на складання прогнозних форм фінансової звітності, які лише побічно характеризують платоспроможність.

Можна запропонувати наступний алгоритм управління оперативною платоспроможністю аграрного підприємства (рис. 3.1), у якому визначено основні фази формування платоспроможності протягом короткострокового періоду (місяця).

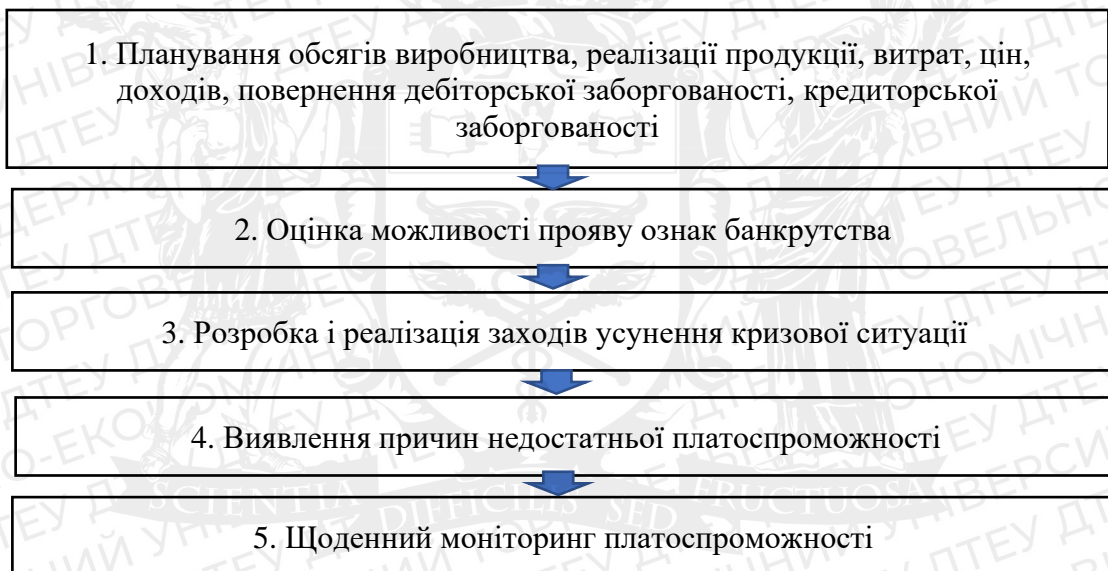

Рис. 3.1 Послідовність управління ефективністю та платоспроможністю аграрного підприємства

Відповідно до даної моделі можна виокремити такі стадії управління платоспроможністю: планування, моніторинг, аналіз та регулювання (цілеспрямовані дії з підтримки платоспроможності).

Першочерговим завданням забезпечення платоспроможності аграрних підприємств у плановому періоді є розробка адекватного прогнозу щодо збільшення обсягів та оптимізації (скорочення) витрат виробництва і реалізації продукції, підвищення її якості, пошуку нових ринків збуту. Отже, визначимо планові показники доходів підприємства.

За попередніми даними структурних підрозділів обласних державних адміністрацій, очікувана посівна площа всіх категорій господарств на підконтрольній території України під урожай 2023 р. має скласти 21,8 млн га, що на 6,8 млн га менше від показника 2021р. (28,6 млн.га)[55]. За прогнозом НБУ, урожай зернових культур у 2023р. становитиме близько 46 млн т (приблизно на 15 % менше, ніж у минулому році)[56]. Таке зменшення зумовлене здорожчанням собівартості вирощування сільгоспкультур, а також ускладненням збуту продукції. Сільськогосподарським виробникам доводиться змінювати структуру виробництва на користь високорентабельних сільськогосподарських культур (у 2023 р. збільшуватимуться посівні площі під олійні: ріпак, сою, соняшник, а під пшеницю – зменшуватимуться[57]), а також відмовлятися від вирощування трудомістких культур (передусім, борщового набору, ранньої сезонної продукції), що негативно позначиться на забезпеченні ними населення країни.

Важливим показником, що впливає на доходи підприємства є індекс інфляції. Зміни індексів інфляції та цін агропродукції в Україні за останні роки (зростаючим підсумком) (рис. 3.2).

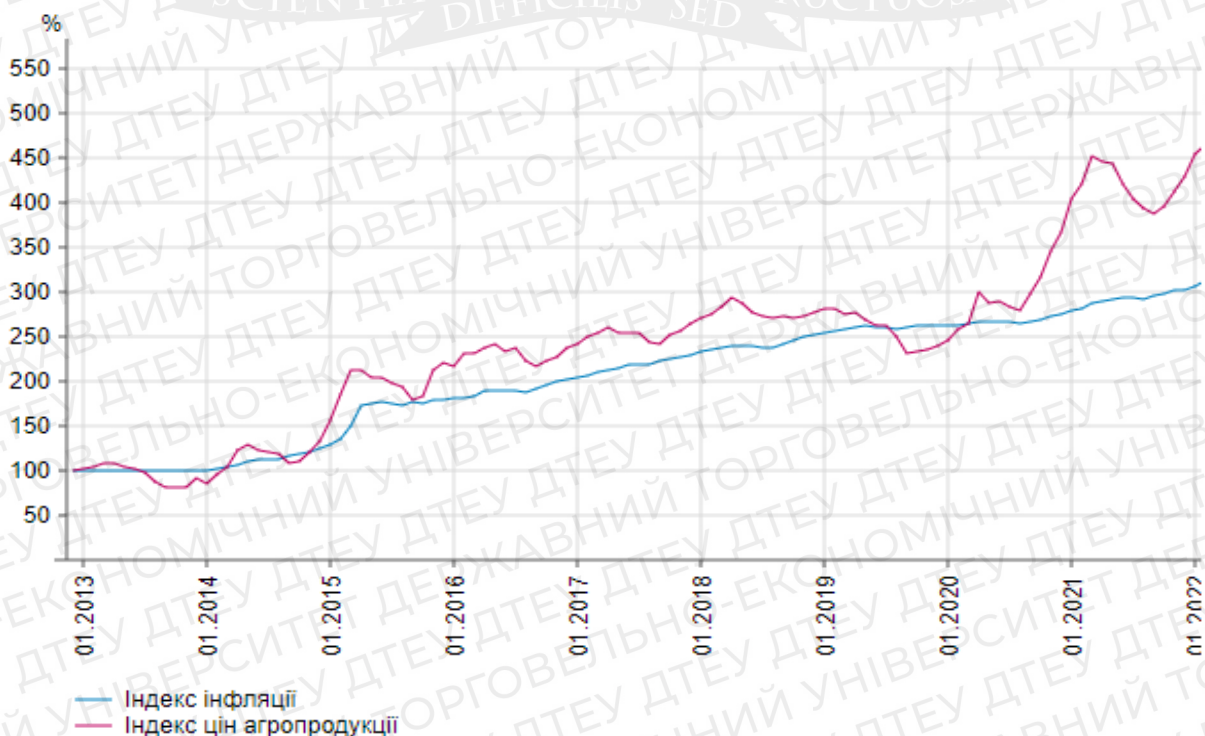

Рис. 3.2. Індекс цін на сільськогосподарську продукції та інфляції цін [58]

Тож бачимо, що підсумковий індекс цін на сільськогосподарську продукцію, незважаючи на сезонні коливання, йде в ногу з індексом інфляції, і навіть випереджає його. За 2023 індекс інфляції планується на рівні 103% (рис. 3.3), тому необхідно врахувати його при визначенні планових показників доходу підприємства.

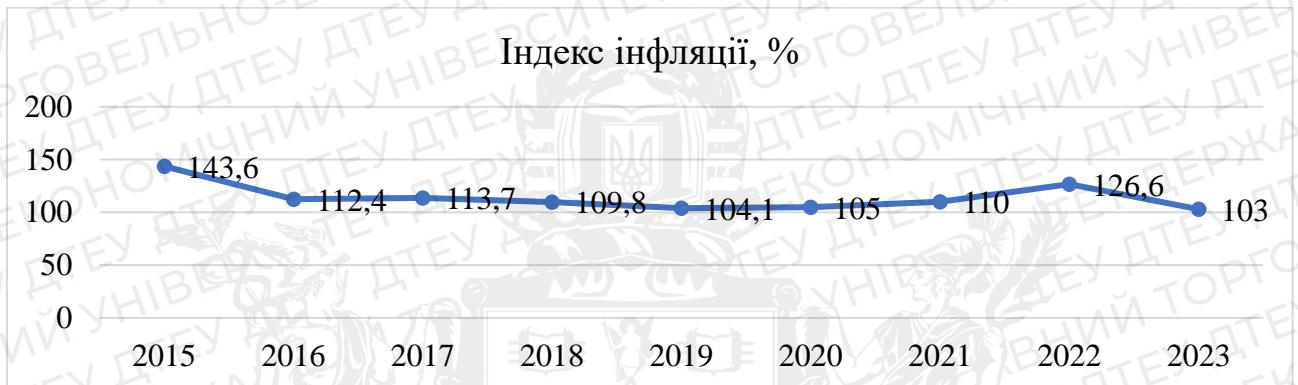

Рис. 3.3 Динаміка показників інфляції [59] .

Виходячи з середніх темпів росту та показників інфляції розрахуємо прогнозні показники ТОВ «БЕРЕЗИНО» табл. 3.1.

Таблиця 3.1.

Прогнозні показники чистого доходу від реалізації ТОВ «БЕРЕЗИНО»

Показники	2020р	2021 р	2022	Прогноз 2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	40877	66213	68766	94144,75
Тем росту, %		162,0	103,9	132,9
Індекс інфляції за 2023р, %			103,0	

Також здійснено прогнозні показники за допомогою метод експоненціального згладжування, який проводиться з урахуванням:

- 1) прогнозом на наступний період є останнє експоненціальне середнє значення;
- 2) експоненціальне середнє значення (E_i) обчислюють за формулою:

$$E_i = \alpha \times y_i + (1 - \alpha) \times E_{i-1} \quad 3.1.$$

де α - коефіцієнт згладжування, який знаходиться у межах від 0 до 1;

уі - фактичне значення показника, що прогнозується;

Еі-1 - експоненціальне середнє значення за попередній період (за початкове значення Е беруть початкове фактичне значення у).;

Коефіцієнт згладжування $\alpha = 0,4$.

Результати розрахунку наведено у табл. 3.2

Таблиця 3.2.

Прогнозні показники чистого доходу від реалізації за методом експоненціального згладжування ТОВ «БЕРЕЗИНО», тис.грн

Рік	Обсяг реалізації	Експоненціальне середнє	Прогноз
2019	31814,0	31814,0	
2020	40877,0	35439,2	31814,0
2021	66213,0	47748,7	35439,2
2022	68766,0	56155,6	47748,7
2023			56155,6

Тепер можемо знайти прогнозне значення чистого доходу від реалізації продукції виходячи зі середньозваженого показника. Найбільшої ваги заслуговує другий варіант визначення планового показника, тому його вага складає 0,65 . Виходячи з цього плановий чистий дохід буде мати наступне значення:

$$94144,75 * 0,4 + 56155,6 * 0,6 = 71351,26 \text{ тис.грн.}$$

На основі планових показників чистого доходу від реалізації можна визначити собівартість реалізованої продукції виходячи з середньої частки яку та складає у чистому доході від реалізації. За такою методикою, розрахуємо і планові адміністративні витрати та витрати на збут. Інші операційні доходи визначимо через темпи росту за останній рік, інші операційні витрати та фінансові витрати будемо оцінювати по їх тенденції. Розрахунки представлені у табл. 3.3.

Отже, за даними отриманих розрахунків, отриманий чистий фінансовий результат склав 19538,9 тис. грн, що на 2,8% більше ніж у звітному році.

Таблиця 3.3

**Прогнозні значення фінансових результатів діяльності підприємства
ТОВ «БЕРЕЗИНО»**

Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн	31814	40877	66213	68766	71351,26
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	28188	32206	32148	40101	42097,24
Частка собівартості у чистому доході	0,69	0,79	0,49	0,58	Середнє значення 0,59
Валовий прибуток, тис.грн	3626	8671	34065	28665	29254,02
Інші операційні доходи, тис.грн	3674	4194	927	1453	2079,16
Темп росту інших операційних доходів, %		1,14	0,22	1,57	Середнє значення 1,43
Адміністративні витрати, тис.грн	2738	2721	3637	4268	4743,3
Частка адміністративних витрат у чистому доході	0,09	0,07	0,05	0,06	Середнє значення 0,07
Витрати на збут, тис.грн	2336	2351	2907	3781	4031,7
Частка витрат на збут у чистому доході	0,073	0,058	0,044	0,055	Середнє значення 0,057
Інші операційні витрати, тис.грн	883	156	5914	761	724,2
Темп росту інших операційних витрат, %		17,67	3791,03	12,87	Середнє значення 95,16
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис.грн	1343	7637	22534	21308	21833,9
Фінансові витрати, тис.грн	1061	961	587	1564	1564
Інші витрати, тис.грн	216	441	43	731	731
Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн	66	6235	21905	19013	19538,9
Чистий фінансовий результат, тис.грн	66	6235	21905	19013	19538,9

Наступним етапом розрахуємо основні показники балансу підприємства (додаток Ж). Що стосується нематеріальних активів то можемо залишити цю статтю без змін, так як у попередні роки вони не змінювалася. Залишкову вартість основних засобів визначили через накопичений знос та первісної вартості, яку на плановий період визначили виходячи з динаміки попередніх років. Так як ця динаміка є позитивною, тому доречно врахувати і зростання первинної вартості. Оборотні активи будемо визначати через періоди обороту. Так як у пропозиціях є покращення управління дебіторської заборгованості, то у

плановому періоді планується розподіляти ризики між контрагентами на основі передоплати, що дозволить знизити період дебіторської заборгованості на 8 днів.

Для обґрунтування планового показника власного капіталу можна використати методу прямих техніко-економічних розрахунків. Статутний капітал та додатковий капітал залишимо у такому ж обсязі як і в попередні роки.

Обсяг нерозподіленого прибутку у плановому періоді розраховується на основі коефіцієнта капіталізації чистого прибутку у звітному періоді та планового обсягу чистого прибутку. Коефіцієнт капіталізації характеризує частку чистого прибутку підприємства, яка спрямована на формування його активів.

Поточні зобов'язання, крім банківських кредитів, включають кредиторську заборгованість, яка має безпосередній взаємозв'язок з обсягами діяльності підприємства. Для визначення прогнозного значення також можна використати метод техніко-економічних розрахунків, з урахуванням взаємозв'язку з обсягами товарообороту та собівартістю, використовуючи за основу період обороту кредиторської заборгованості у звітному періоді. За розрахунками отримали перевищення суми джерел фінансування над активами, тому для вирівнювання балансу скорегували суми довгострокових та короткострокових кредитів. За показниками прогнозного балансу та фінансових результатів, розрахуємо планові показники платоспроможності підприємства (табл 3.4).

За проведеними розрахунками та визначеними пропозиціями, було покращено показники ліквідності та платоспроможності підприємства.

Отже, при прогнозуванні фінансових результатів діяльності необхідно враховувати тенденції та індекси інфляції, оптимізація витрат позитивно вплине на прибутки підприємства. На покращення показників ліквідності посприє політика управління запасами та управління дебіторської заборгованістю. Також необхідно зазначити, що підприємство має достатньо коштів, які може використати для покращення основних засобів, таким самим оновити їх склад, що допоможе у перспективі збільшити обсяги виробництва продукції та на довгострокову перспективу забезпечити платоспроможність підприємства.

Таблиця 3.4.

**Прогнозні показники ліквідності та платоспроможності
ТОВ «Березино»**

Показники	2022р	Прогноз
Коефіцієнт абсолютної (негайної) ліквідності	0,07	0,51
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,26	2,06
Коефіцієнт поточної ліквідності	4,48	5,99
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,58	0,61
Співвідношення власного та позикового капіталу	4,08	6,48

Процес пошуку шляхів підтримання достатнього рівня платоспроможності і ліквідності підприємства повинен базуватися, в першу чергу, на основі ґрунтовної оцінки. Отримані результати, їх якісна інтерпретація, в свою чергу, повинні стати основою застосування комплексного підходу щодо оптимізації грошових потоків підприємства за розміром і у часі, встановлення оптимального залишку грошових коштів, удосконалення роботи щодо формування оптимальних обсягів і структури дебіторської та кредиторської заборгованостей, інших зобов'язань, чіткого дотримання розрахунково-платіжної дисципліни та забезпечити високу якість управління активами та капіталом. В цілому це сприятиме формуванню стабільного фінансового стану, підвищить рівень фінансової безпеки підприємства у коротко- і довгостроковій перспективі та забезпечить досягнення цілей, сформованих фінансовою стратегією.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки.

1. Проводячи аналіз трактувань поняття різних авторів було визначено, що платоспроможність підприємства є одним із ключових показників, якими керуються інвестори, ділові партнери, клієнти й постачальники підприємств, а також важливим індикатором фінансового стану підприємства. Також, зазначено, що платоспроможність підприємства в конкретний період часу є необхідною умовою стійкого фінансового стану, але цього не достатньо. Умова достатності дотримується тоді, коли підприємство платоспроможне в часі, тобто має стійку платоспроможність і може відповідати за своїми зобов'язаннями у будь-який період з дотриманням фінансової рівноваги між власними і позиковими фінансовими ресурсами.

Визначені напрями підвищення платоспроможності підприємства, до яких можна віднести:

- забезпечення ефективного управління грошовими потоками підприємства шляхом їх збалансування за обсягами та синхронізації у часі;
- застосування ефективної політики управління дебіторською та кредиторською заборгованостями;
- формування оптимального співвідношення між активами різних рівнів ліквідності;
- врахування часового фактору при формуванні обсягів довгострокових і короткострокових позикових ресурсів;
- встановлення оптимального для підприємства розміру ВОК тощо.

Зазначено, що для ефективного управління і прогнозування фінансової стійкості та платоспроможності підприємств необхідно мати інформацію про стан основних та оборотних засобів, про рух дебіторської та кредиторської заборгованості, про довгострокові та короткострокові фінансові вкладення, кредити та позики, про розмір власних та залучених ресурсів, виручку, прибутки та збитки.

2. Об'єктом аналізу стало підприємство ТОВ «Березино». Аналіз фінансових результатів вказує на позитивну динаміку є, так за період що досліджується спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції майже на 4%, не дивлячись на кризові ситуації пов'язані з пандемією *COVID-19* у 2020 році та військовою агресією росії у 2022р. У 2022 році валовий прибуток та чистий фінансовий результат знизився на 15% та 13,2% відповідно у порівнянні з 2021 р., що пов'язане зі зростанням витрат більшими темпами ніж доходи підприємства, так бачимо зростання собівартості на 24%, у той час чистий дохід від реалізації зріс тільки на 6%, крім того, спостерігаємо зростання фінансових витрат у 2 рази. Але не дивлячись, на це позитивним є те, що є прибутковим.

3. Динаміка активів свідчить про те, що за період дослідження активи зросли, також можемо зазначити, що оборотні активи зростали швидшими темпами ніж необоротні, що говорить про активізацію діяльності підприємства. Найбільшу питому вагу у структурі оборотних активів займають запаси, та їх частка зростає, позитивним є і зростання частки, що приходить на гроші та їх еквіваленти, але за останній період, спостерігаємо зменшення їх частки, але відбувається зростання дебіторської заборгованості за товари.

4. На підприємстві за 2020-2021рр показники рентабельності зростали, що вказує на покращення ефективності діяльності підприємства, але у 2022 році ці показники погіршилися, на що вплинуло зростання витрат підприємства. Рентабельність активів у 2020-2021рр зросла майже на 12%, але у 2021-2022р зменшилася на 4%, рентабельність операційної діяльності за період 2020-2021рр зросла на 15%, а у 2021-2022рр зменшилася на 3%. Аналіз рентабельності дає можливість стверджувати, що підприємство досить успішно здійснює свою діяльність, нарощує обсяги реалізації продукції, отримує позитивні результати діяльності, про що свідчать показники рентабельності.

5. Аналіз ліквідності показав, що всі розраховані показники ліквідності за останній рік знизилися. Так, коефіцієнт абсолютної ліквідності на у 2022 році цей показник знизився на 0,027, але є вищим ніж у 2020 році. Коефіцієнт поточної ліквідності також знизився на 0,7 за показник попереднього. Коефіцієнт

швидкої ліквідності за період має тенденцію до зниження. Зниження ліквідності підприємства в динаміці свідчить про погіршення ситуації із забезпеченістю оборотними засобами. Даний аналіз дає змогу зробити висновки, що фінансовий стан підприємства ТОВ «Березино» з урахуванням ступеня ліквідності активів за 2020-2022 роки свідчить, що підприємство мало нормальний тип сталості. Значення загального коефіцієнта ліквідності балансу та платоспроможності вказує на те, що за весь період 2020-2022рр у підприємства відсутні проблеми з ліквідністю.

6. Проведений аналіз структури капіталу, дав змогу зробити висновки, коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами протягом 2020-2022 рр. знизився на 0,08. Отримані дані говорять про здатність підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів на кінець звітного періоду. Показник маневреності робочого капіталу у 2020- 2022 рр. зріс на 0,21, що є свідченням до уповільнення оборотності обігових коштів та залучення дорогих кредитів, що зменшує платоспроможність підприємства. Маневреність власних обігових коштів має тенденцію до зниження: у 2020-2022 рр. показник зменшився на 0,01., що свідчить про уповільнення підприємством швидко відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями за рахунок власного капіталу, тобто існує відсутність можливості фінансового маневру. Коефіцієнт фінансової автономії має позитивну динаміку та відповідає нормативному значенню: у 2021-2022 рр. показник збільшився на 0,01. Отже, підприємство здатне виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів, що вказує на незалежність від позикових джерел та високий рівень фінансових ризиків. Коефіцієнт фінансової стабільності у 2021-2022 рр. збільшився на 0,21, що свідчить про неперевищення позикових коштів над власними, тобто підприємство є фінансово стійким. Показник фінансового левериджу характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. У 2020-2022 рр. показник знизився на 0,04, що свідчить про зниження фінансового ризику.

7. Проведений аналіз схильності підприємства до банкрутства за допомогою моделей Е. Альтмана, Спрінгейта, Таффлера, Ліса, Бівера свідчать про те, що підприємство має задовільний фінансовий стан, та є платоспроможним та не має високого ризику банкрутства.

9. Для вирішення проблем та поліпшення фінансового становища підприємства, що погіршилося у 2022 році, були запропоновані шляхи підвищення ефективності управління платоспроможністю підприємства.

Платоспроможність необхідно підвищувати шляхом рефінансування дебіторської заборгованості, що буде стимулювати зростання фінансового потенціалу. З-поміж інших резервів підвищення фінансового потенціалу державних сільгоспвиробників є зростання прибутку. Найбільш ефективними напрямками підвищення прибутку є, наприклад: управління фінансовими ресурсами, бюджетний контроль, фінансовий аналіз проектів та управління прибутком. Не менш важливим є залучення інвестицій в діяльність державного сільськогосподарського підприємства, що буде сприяти підвищенню його фінансового потенціалу.

Запропоновано алгоритм управління оперативною платоспроможністю аграрного підприємства у якому визначено основні фази формування платоспроможності протягом короткострокового періоду.

10. Визначено прогностичні показники фінансових результатів діяльності ТОВ «Березино», за якими сформовано показники балансу підприємства та розраховані основні показники ліквідності та платоспроможності. За проведеними розрахунками та визначеними пропозиціями, було покращено показники ліквідності та платоспроможності підприємства. На покращення показників ліквідності посприє політика управління запасами та управління дебіторської заборгованістю. Також необхідно зазначити, що підприємство має достатньо коштів, які може використати для покращення основних засобів, таким самим оновити їх склад, що допоможе у перспективі збільшити обсяги виробництва продукції та на довгострокову перспективу забезпечити платоспроможність підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрос С. Удосконалення системи фінансового забезпечення підприємств аграрної сфери. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/271603>
2. Гудзь О.Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: монографія. К.: ННЦ ІАЕ, 2007. 578с.
3. Дем'яненко М.Я. Фінансові проблеми формування і розвитку аграрного ринку (доповідь) . *Економка АПК*. 2007. № 5. С. 4-18.
4. Саблук П.Т. Основні напрями удосконалення державної аграрної політики в Україні . *Економіка АПК*. 2011. № 5. С. 3-16.
5. Біла О.Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2008. 383 с.
6. Бланк І.О. Управління фінансами підприємства: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Київ.нац.торг.екон.ун-т, 2017. 792 с.
7. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. 3-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2010. 485 с., с. 348
8. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : підруч. К. : КНЕУ, 2008. 552 с
9. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 328 с
10. Анастасова К.А. Механізм фінансового забезпечення розвитку аграрних підприємств. *«Молодий вчений»* . № 1.1 (41.1). січень, 2017 р. С.1-5.
11. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємства. Підручник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Львів “Магнолія Плюс”. 2004. 367с
12. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. К.: Знання, 2012. 816 с.
13. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч . Ч.1.; заг.ред. А.А. Мазаракі. Київ : Держ.торг.-екон.ун-т, 2022. 432с.

14. Тутова А.С. Напрями підвищення платоспроможності підприємств аграрного сектору економіки. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/fk/naukova-dijalnist/publikacii-zdobuvachiv/>

15. Авраменко Т.П. Платоспроможність, контролінг і антикризове регулювання діяльності аграрних підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. Випуск 3. 2015. С.183-187

16. Мірошніченко В. О. Резерви посилення фінансового потенціалу аграрних підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 12(2). С. 24–28.

17. Мельник Т.А., Любач К.В. Методи визначення платоспроможності. Наукові записки. 2017. Вип. 17. С. 3 – 15. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158807259.pdf>.

18. Зуб І. Фактори впливу на ліквідність та платоспроможність підприємства. 2013. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/factory-vplyvu-na-likvidnistta-platospromozhnist-pidpryjemstva/>

19. Сандул І. І., Дробязко А. О. Ліквідність в системі фінансово-економічної безпеки підприємства роздрібною торгівлі. *Економіка інноваційної діяльності підприємств*. 2019. С. 391–392.

20. Власова Н.О. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібною торгівлі : монографія. Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків, 2010. 222 с.

21. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент. [підручник] / Г.О. Крамаренко – К.: ЦУЛ, 2006. – 520 с.

22. Мотичко В.В. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/2690.pdf>

23. Люта О. В., Пігуль Н. Г, Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник СумДУ. Серія*

«Економіка». 2019. № 4. С. 14-23.

URL: <https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/media/attachments/2019/12/20/2-14-23.pdf>

24. Іванчук Н. В. Удосконалення факторного аналізу платоспроможності підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 57. С. 133-138.

URL: http://bses.in.ua/journals/2020/57_2020/26.pdf

25. Ремньова Л. М. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства як складова фінансового менеджменту. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. №2 (32). С. 87-95

26. Власова Н.О., Пічугіна Т.С., Смірнова П.В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібної торгівлі : монографія. Харків: ХДУХТ, 2010. 222 с.

27. Яремик Х. Я. Методичні підходи до оцінки платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. №11. С. 110–117.

28. Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сількогосподарських підприємств. *Економічна наука*. – 2017. – №12. – С. 56–60.

29. Приймак С. В., Костишина М. Т., Долбнева Д. В. Фінансова звітність підприємств: навч. посіб. . Львів: Ліга-Прес, 2016. 268 с.

30. Майборода О. Є., Косарева І. П., Лесняк А. О. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №18. С. 256–260.

31. Як Україні не втратити родючі чорноземи. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubriceconomy/3369122-ak-ukraini-ne-vtratiti-roduci-cornozemi.htm>

32. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

33. Підтримка аграрного сектору в умовах воєнного стану: що варто знати? https://jurliga.ligazakon.net/analitycs/213396_pdtrimka-agrarnogo-sektoru-v-umovakh-vonnogo-stanu-shcho-var-to-znati

34. Огляд збитків від війни в сільському господарстві України. Непряма оцінка пошкоджень. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/damagesreport...>
35. Огляд непрямих втрат від війни в сільському господарстві України. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/lossesreporti...>
36. Аграрний сектор економіки: підсумки 2022 та прогноз на 2023 рік. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ahraryy-sektor-ekonomiky-pidsumky-2022-ta-prohnoz-na-2023-rik>
37. Щуклін Ю. Три кроки держави та “Укрзалізниці” назустріч аграріям, які потрібні для перемоги. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/882247.html>
38. Гевко А. Як аграріям правильно фіксувати збитки? URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/213236_yak-agraryam-pravilno-fksuvati-zbitki
39. Курочкіна О.К. Рентабельність підприємства як основний показник ефективності його діяльності. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.16.43.html>
40. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : підручник. Київ:КНТУ, 2014. 536 с.
41. Теницька Н.Б. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 5. 2015. С. 372-376
42. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Частина II. Спеціальні методи фінансового аналізу: Навч. Посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 76с.
43. Ковальчук Н. О., Федішин М. П., Жаворонок А. В. Ліквідність як критерій оптимізації структури оборотних активів підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 11(1). С. 16-19. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2019_11\(1\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2019_11(1)_5)
44. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: Навч. Посіб. Київ: КНЕУ, 2005. - 592 с.

45. Бугай О.А. Ліквідність та платоспроможність: економічна суть та експертна оцінка. *Галицький економічний вісник*. 2011. №3. С. 150-155
46. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз : навч. посіб. Житомир : Рута, 2003. 680 с.
47. Матвійчук А. Діагностика банкрутства підприємств. *Економіка України*. 2007. № 4.– С. 20-27.
48. Черняєв О.С., Ігнатенко Н.В. Теоретичні аспекти управління ліквідністю та платоспроможністю організації. *Наука і техніка сьогодні. Серія: право, економіка, педагогіка, техніка, фізико-математичні науки*. 2023. № 3
URL:
<http://ephsheir.phdpu.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/7292/Cherniaiev%20O.%20S.%20Teoretychni%20aspekty%20upravlinnia%20likvidnistiu%20ta%20platospromozhnistiu%20orhanizatsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
49. Пернарівська О. В. Моделі прогнозування неплатоспроможності підприємств та проблеми їхнього використання в Україні. *Фінанси та кредит*. 2003. № 4 (22). С. 24-27.
50. Тесленко Т. І. Модель діагностики банкрутства підприємств машинобудівної галузі. *Фінанси України*.- 2006. № 3. С. 106-112.
51. Гребенікова О. В. Дискримінантна модель діагностики неплатоспроможності українських підприємств машинобудівної галузі. *Фінанси України*. 2007. № 12. С.129-137.
52. Андрущак Є. М. Діагностика банкрутства українських підприємств. *Фінанси України*. 2004. № 9. С. 118-124.
53. Білошкурський М. В. Деякі особливості діагностики кризового стану підприємства. *Актуальні Проблеми Економіки*. 2005. № 3. С.85-89.
54. Шиян Д.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібн. К. : Видавництво А.С.К., 2003. 240с.
55. Через повномасштабну війну посівні площі в Україні зменшились на 25 %. URL: <https://agropolit.com/news/24947-cherez-povnomasshtabnu-viynu-posivni-p...>

56. Нацбанку озвучили прогноз врожаю зернових у 2023 році. URL: <https://agropolit.com/news/24950-u-natsbanku-ozvuchili-prognoz-vrojaju-...>

57. Якою буде посівна кампанія цього року: про зміни в структурі посівних площ розповів Тарас Висоцький. URL: <https://minagro.gov.ua/news/yakoyu-bude-posivna-kampaniya-cogo-roku-pro...>

58. Індекс цін на сільськогосподарську продукцію. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/agoprice/>

59. Індекс інфляції в Україні 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/>

60. Новіченко, Людмила. "Платоспроможність суб'єкта господарювання: сутність, економічний аналіз та напрями підвищення." *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)* 3 (21) (2022).

61. Захарова Н.Ю. Платоспроможність та ліквідність підприємств: сутність, оцінка та умови забезпечення. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)* №2(40), 2019. С. 182-188.

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. Концептуальні засади механізму управління платоспроможністю та ліквідністю підприємства [15]

Додаток Б

Можливості різних форм фінансової звітності для оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства

Форма звітності	Основний зміст	Основні інформативні параметри	Основні показники
Баланс	Звіт про фінансовий стан відображає активи, зобов'язання та капітал підприємства на певну дату	Розмір і склад оборотних активів за основними елементами. Розмір і склад поточних зобов'язань за основними елементами.	Власні оборотні кошти, коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти забезпеченості оборотних активів, коефіцієнти маневреності та ін.
Звіт про фінансові результати	Звіт відображає доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства за певний період часу	Чиста виручка від реалізації, собівартість реалізованих товарів, валовий прибуток, фінансові результати від операційної, звичайної діяльності, чистий прибуток, операційні і фінансові витрати	Чистий доход, коефіцієнти покриття, показники рентабельності; показники швидкості обороту різних груп активів та ін.
Звіт про рух грошових коштів	Звіт відображає приток і витрачання коштів у звітному періоді за видами діяльності	Чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності, надзвичайних подій за період, залишки грошових засобів на початок і кінець періоду	Коефіцієнти ліквідності та платоспроможності грошових потоків, показники структури грошових потоків, коефіцієнти ефективності грошових потоків та ін.

Складено автором з урахуванням [24, с. 25].

**Оцінка фінансового стану підприємства з урахуванням
ступеня ліквідності підприємства**

Тип сталості	На дату складання звітності	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
Абсолютний	$A1 \geq P1$	$A1 \geq P1 + P2$	$A1 \geq P1 + P2 + P3$
Нормальний	$A1 + A2 \geq P1$	$A1 + A2 \geq P1 + P2$	$A1 + A2 \geq P1 + P2 + P3$
Передкризовий (критичний)	$A1 + A2 + A3 \geq P1$	$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2$	$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2 + P3$
Кризовий	$A1 + A2 + A3 \leq P1$	$A1 + A2 + A3 \leq P1 + P2$	$A1 + A2 + A3 \leq P1 + P2 + P3$

Додаток Г

Показники поточної платоспроможності

Показник	Розрахунок	Позитивна тенденція (нормативне значення)
1. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами (Кз)	ВОК/ОА Де ВОК – власний оборотний капітал; ОА – оборотні активи підприємства	>0,5
2. Коефіцієнт загальної платоспроможності (Кзп)	A/З де А – активи; З - зобов'язання	≥0,2
3. Коефіцієнт фінансового левериджу (Кфл)	ДЗ/ВК, де ДЗ – довготермінові зобов'язання; ВК – власний капітал	<0,5 Критичне значення = 1
4. Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності (Квп)	$K_{п1} + M/T * (K_{п1} - K_{п0}) / 2$ Де $K_{п0}$ – фактичне значення коефіцієнту поточної ліквідності на початок періоду; $K_{п1}$ - фактичне значення коефіцієнта поточної ліквідності на кінець періоду; М – період відновлення (втрати) платоспроможності, міс.; Т – звітний період, міс	Коефіцієнт відновлення > 1 – можливе відновлення платоспроможності протягом 6 місяців; якщо < 1 – відсутня така можливість; коефіцієнт втрати < 1 – можлива втрата платоспроможності протягом 3 місяців
5. Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі і дебіторській заборгованості (Ккз)	$KЗ / (ВК + ДМП + ДЗ)$ Де КЗ – кредиторська заборгованість; ВК – власний капітал; ДМП – доходи майбутніх періодів; ДЗ – дебіторська заборгованість	Зниження
6. Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних	ЧОА/ЧА Де ЧОА - чисті оборотні активи; ЧА - чисті активи	Збільшення

активів із чистими активами (Кчоа)		
------------------------------------	--	--

Додаток Д

Оцінка банкрутства за різними моделями

Модель	Формула	Значення
Модель Е. Альтмана	$Z = 0,71X1 + 0,84X2 + 3,1X3 + 0,42X4 + 0,995X5$	$Z < 1,81$ велика ймовірність банкрутства $Z > 2,7$ низька - ймовірність банкрутства
Модель Спрінгейта	$Z = 1,03 \times X1 + 3,07 \times X2 + 0,66 \times X3 + 0,4 \times X4,$	$Z < 0,862$ компанія є потенційним банкрутом.
Модель Таффлера	$Z = 0,53X1 + 0,13X2 + 0,18X3 + 0,16X4$	$Z < 0,3$ велика ймовірність банкрутства $Z > 0,2$ низька – ймовірність банкрутства
Модель Ліса	$Z = 0,063X1 + 0,092X2 + 0,057X3 + 0,001X4$	$Z < 0,037$ велика ймовірність банкрутства $Z > 0,097$ низька – ймовірність банкрутства
Коефіцієнт Бівера	Чистий прибуток (Ф.2 р.2350) + Амортизація (Ф.2 р.2515)) / (Розділ 3 пасиву (Ф.1 р.1595) + Розділ 4 пасиву (Ф.1 р.1695)	$K_b > 0,2$ незадовільна структура балансу, підприємство починає працювати в борг і його коефіцієнт забезпечення власними засобами стає меншим 0,1.
Метод Cash-Flow	$(\text{Cash-Flow (Ф.2 р.2350 – Ф.2.р. 2515)}) / (\text{Ф.1 р.1595} + \text{Ф.1 р.1695} – \text{Ф.1 р. 1165})$	
Інтегральний показник фінансового стану бенефіціара (великі та середні підприємства) (Сільське господарство)	$Z = 1,3K_3 + 0,03K_4 + 0,001K_5 + 0,61K_6 + 0,75K_7 + 2,5K_8 + 0,04K_9 - 0,2$	<p>клас 1 – високий рівень спроможності виконувати зобов'язання та найменша ймовірність дефолту (більше ніж + 0,81);</p> <p>клас 2 – достатній рівень спроможності виконувати свої зобов'язання та незначна ймовірність дефолту (від + 0,80 до + 0,35);</p> <p>клас 3 – нижче середнього рівня спроможності виконувати зобов'язання (від + 0,34 до - 0,25);</p> <p>клас 4 – фінансовий стан бенефіціара є нестабільний і свідчить про наявність ознак</p>

	неплатоспроможності (від – 0,26 до – 3,2);
	клас 5 - високий рівень ймовірності дефолту. (менше ніж – 3,2)

Додаток Ж

Баланс

Активи	2022	2023	Пасиви	2022	2023
необоротні активи			Власний капітал		
нематеріальні активи	3279	3276	Зареєстрований (пайовий) капітал	50	50
основні засоби	29796	35403,3	Додатковий капітал	3175	3175
первісна вартість	44484	52851,9	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	76106	86852,4
знос	14686	17448,6	усього за розділом 1	79331	90077,4
усього за розділом 1	33077	38679,3	Довгострокові кредити банків	4999	2999
Оборотні активи			Короткострокові кредити банків	5386	3386
Запаси	46656	42610,3	Поточні зобов'язання	9069	7520,5
Дебіторська заборгованість	16228,5	16902,3	Усього за розділом 3	14455	10906,5
Гроші та їх еквіваленти	988	5535	Баланс	98785	103982,9
Витрати майбутніх періодів	41	41			
Інші оборотні активи	215	215			
Усього за розділом 2	65708	65303,6			
Баланс	98785	103982,9			

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Берешино"** (зазначено в статуті)
 Дата (рік, місяць, час) за ЄДРПОУ: **2021 01 01**
 КОДИ: **33233162**
 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за **Рік 2020** р.
 Форма №2 Кодексу статистики **1901003**
 ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО 1901003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код радика	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	40 377	31 814
Чисті зареблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незареблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховування у резерві незареблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(32 206)	(28 188)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	8 671	3 626
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховування в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	4 194	3 674
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості акцій, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
дохід від періодичного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	3 434	3 534
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 721)	(2 738)
Витрати на збут	2150	(2 351)	(2 336)
Інші операційні витрати	2180	(156)	(883)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості акцій, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
витрати від періодичного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	61	538
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	7 637	1 343
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від фінансових допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(961)	(1 061)
Втради від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(441)	(216)
Прибуток (збиток) від втрат (набуття) на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 235	66
збиток	2293	-	-
Витрати (докід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від прашиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	6 235	66
збиток	2353	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2403	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2443	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2453	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6 235	66

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	17 033	16 510
Витрати на оплату праці	2503	4 133	3 607
Відрахування на соціальні заходи	2510	899	804
Амортизація	2513	2 060	2 079
Інші операційні витрати	2520	9 642	9 047
Разом	2550	33 769	32 047

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2603	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2613	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2630	-	-

Корисан:

Головний бухгалтер

ДП ПІДПИСУВАЧІ
ОЛЕКСАНДР
ВІКТОР СІМОНОВ

Головний бухгалтер

Шандорко Наталія Валерівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Березина"	Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
Територія	ЧЕРКАСЬКА	за ЄДРПОУ	35033362		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за ІДІАТ	240		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і злаків інших культур	за КВЕД	01.11		

Середня кількість працівників: 31
 Адреса, телефон: вулиця Василія Грушевця, буд. 11, с. Червоний Буг, Жаліщівський район, Черкаська обл., 19225 0675096465
 Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (робити позначку "х" у відповідній клітинці):
 за допомогою (стажартанга) бухгалтерського обліку: V
 за міжнародними стандартами фінансової звітності:

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Каз за ДКУД 1801001

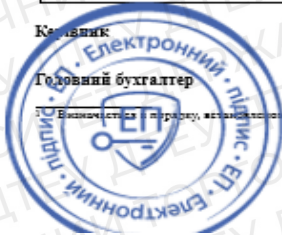
АКТИВ	Код ридика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені активи	1000	3 427	3 380
первісна вартість	1001	3 574	3 574
накопичена амортизація	1002	147	194
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	19 193	17 468
первісна вартість	1011	26 871	26 954
знос	1012	7 678	9 486
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомість	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомість	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	22 620	20 848
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	18 531	20 511
Виробничі запаси	1101	2 335	2 242
Незавершене виробництво	1102	6 561	10 493
Готова продукція	1103	9 635	7 775
Товари	1104	-	1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити нарахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	946	414
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	2 229	4 410
з бюджетом	1135	5 326	5 349
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахування доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	2 347	1 860
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	107	495
Готівка	1166	44	7
Рахунки в банках	1167	63	488
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка нарахована у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах обітків або резервах наявних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	29 486	33 039
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	52 106	53 887

Пасив	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50	50
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1430	3 176	3 176
Відсотковий дохід	1431	-	-
Накопичені курсові різниці	1432	-	-
Резервний капітал	1435	-	-
Нерозподілений прибуток (напокритий збиток)	1420	38 183	43 228
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	41 409	46 454
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пансійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільова фінансування	1525	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв наліжаних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інших страхових резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Привласний фонд	1545	-	-
Резерв на виплату дивиденду	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	8 790	5 866
Високі видани	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	796	26
розрахунками з бюджетом	1620	981	1 433
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	93	80
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльністю	1650	-	-
Поточні зобов'язання	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	55	26
Усього за розділом III	1695	10 697	7 433
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	52 106	53 887

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП ПІДЛУБНИЙ
ОЛЕКСАНДР
ВІКТОРОВИЧ

Підлубний Олександр Вікторович

Швиденко Наталія Валеріївна

Відомості надано за період, який охоплює центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БЕРЕЗИНО"** за ЄДРПОУ

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2023	01	01
33233162		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	68 766	66 213
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(40 101)	(32 148)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	28 665	34 065
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 453	927
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від переїсного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 268)	(3 637)
Витрати на збут	2150	(3 781)	(2 907)
Інші операційні витрати	2180	(761)	(5 914)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від переїсного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21 308	22 534
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	1
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(1 564)	(587)
Втрата від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(731)	(43)
Прибуток (збиток) від витрат на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			Продовження додатка 2
прибуток:	2290	19 013	21 905
збиток:	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток:	2350	19 013	21 905
збиток:	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 013	21 905

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

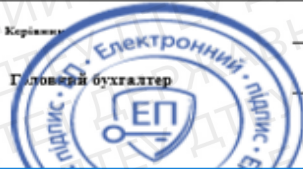
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	30 015	19 646
Витрати на оплату праці	2505	5 730	5 367
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 205	1 160
Амортизація	2515	2 946	2 556
Інші операційні витрати	2520	21 676	23 910
Разом	2550	61 572	52 639

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП ПІДПИСУЮЧИЙ
ОЛЕКСАНДР
ВІКТОРОВИЧ
ЕЛІЩВИДЕНКО
НА ТАЛІТІ
ВАЛЕРІЇВНА

Підписний Олександр Вітеревич

Швиденко Наталія Валеріївна

Подано:
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БЕРЕЗИНО"** Дата (рік, місяць, число) **2023 10 01**
 Територія **ЧЕРКАСЬКА** за ЄДРПОУ **33333143**
 Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КВЕД **19.11**
 Вид економічної діяльності **Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і злаківних олійних культур** за КВЕД **01.11**
 Середня кількість працівників **29**
 Адреса, телефон **вулиця Василь Гринченка, буд. 11, с. Червоний Кут, Житомирський район, Черкаська обл., 19225** 99530
 Одиниця виміру: тис. грн. Без додаткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого вказується в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "ч" у відповідній колонці):
 за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку **V**
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Каз за ДКУ 1801001

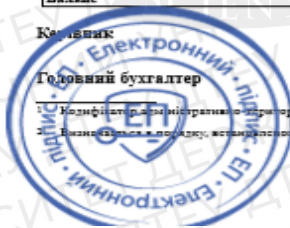
АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені активи	1000	3 329	3 279
первісна вартість	1001	3 574	3 574
накопичена амортизація	1002	245	295
Незавершені капітальні інвестиції	1003	-	-
Основні засоби	1010	25 651	29 798
первісна вартість	1011	37 441	44 484
знос	1012	11 790	14 686
Інвестиційна нерухомість	1013	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1043	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1063	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	28 980	33 077
II. Оборотні активи			
Засоби	1100	37 013	46 639
виробничі запаси	1101	10 467	6 087
незавершена виробництво	1102	10 620	12 327
готова продукція	1103	15 926	28 242
товари	1104	2	3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахувальни	1113	-	-
Важелі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1123	4	3 881
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за клієнтами авансами і бюджетом	1130	12 672	12 483
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	893
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками зі внутрішніх розрахунків	1143	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1153	903	548
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1163	971	988
готівка	1166	13	12
рахунки в банках	1167	958	976
Витрати майбутніх періодів	1170	20	41
Частина перестрахованих у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зоб'язань резервах збитків або резервах майжевих витрат	1180	-	-
	1181	-	-
	1182	-	-

резерв на незароблених грошах	1184	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
інші оборотні активи	1190	210	215
Усього за розділом II	1195	52 868	65 708
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	81 848	98 785

Пасив	Код разра	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду	
		1	2	3	4
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	50	-	50
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-	-	-
Додатковий капітал	1410	-	3 176	-	3 175
власний дохід	1411	-	-	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-	-	-
Резервний капітал	1415	-	-	-	-
Неорозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	61 806	-	76 106
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	-
Вибутий капітал	1430	-	-	-	-
інші резерви	1435	-	-	-	-
Усього за розділом I	1495	65 032	-	79 331	-
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податки зобов'язань	1500	-	-	-	-
Пансійні зобов'язання	1505	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	6 664	-	4 999
інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-	-	-
Цільова фінансування	1525	-	-	-	-
Виходячі допомоги	1526	-	-	-	-
Страхові резерви	1530	-	-	-	-
у тому числі:	1531	-	-	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-	-	-
резерв збитків або резерв заланих витрат	1533	-	-	-	-
резерв незароблених грошей	1534	-	-	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-	-	-
Привласний фонд	1545	-	-	-	-
Резерв на капіталу джек-поту	1545	-	-	-	-
Усього за розділом II	1595	6 664	-	4 999	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	-	7 200	-	5 386
Високі видати	1605	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	409	-	6 279
розрахунками з бюджетом	1620	-	280	-	310
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	-	-
розрахунками зі страховиками	1625	-	12	-	40
розрахунками з оплати праці	1630	-	127	-	191
Поточна кредиторська заборгованість за операційними записами	1635	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-	-	-
інші поточні зобов'язання	1690	-	2 124	-	2 249
Усього за розділом III	1695	10 152	-	14 455	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
V. Чиста вартість активів незароблених грошей	1800	-	-	-	-
Баланс	1900	81 848	-	98 785	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП ПІДПUBНИЙ
ОЛЕКСАНДР
ВІКТОРОВИЧ
ЕП ШВИДЕНКО
НАТАЛІЯ
ВАЛЕРІВНА

Підпубний Олександр Вікторович

Швиденко Наталія Валеріївна

1. Кошик підписується керівником одиниці та територіальним громад.

2. Визначення податку, встановленого центральними органами виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері оподаткування.